

RAPORT O STANIE SANITARNYM MIASTA ELBLĄG ROK 2025

▪ Wstęp	str. 2
▪ Choroby zakaźne, epidemiologia	str. 3
- Szczepienia ochronne	str. 20
- Stan sanitarny podmiotów leczniczych	str. 26
▪ Ocena zaopatrzenia ludności w wodę	str. 31
▪ Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej	str. 36
▪ Ocena warunków higieny i bezpieczeństwa pracy	str. 40
▪ Higiena żywienia, żywności i przedmiotów użytku	str. 44
▪ Ocena stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych	str. 49
▪ Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	str. 52
▪ Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 63

data opracowania: marzec 2026 r.

RAPORT O STANIE SANITARNYM MIASTA ELBLĄGA ROK 2025

I. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) na terenie Elbląga prowadzone w roku 2025, odbywały się na podstawie rocznego planu pracy na ten rok, wynikającego z zakresu zadań ustawowych wykonywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS). Złożyły się na nie także nieplanowane działania doraźne, wynikające z potrzeb bieżących, mieszczące się w kompetencjach PIS.

Szczegółowa charakterystyka zjawisk i przyczyn składających się na ocenę stanu sanitarnego miasta Elbląga została zawarta w poniższej analizie.

Miasto zamieszkuje 112 000 mieszkańców, co czyni je drugim największym miastem w województwie.

II. CHOROBY ZAKAŻNE, EPIDEMIOLOGIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu prowadzi monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na terenie miasta Elbląga w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Bezpośrednim skutkiem uzyskanych informacji były działania przeciwepidemiczne, podejmowane przez PPIS bezzwłocznie po ich otrzymaniu.

Polegały one przede wszystkim na ustalaniu źródeł choroby, mechanizmów, które umożliwiły ich transmisję, dróg którymi się przenosiły, a także, co było istotą szybkich interwencji, na ustaleniu innych osób, które były narażone na zachorowanie lub zakażenie (tzw. osoby z kontaktu) w celu ich ochrony przed skutkami tego narażenia (objęcie nadzorem epidemiologicznym, skierowanie w celu objęcia nadzorem lekarskim, wykonanie szczepienia ochronnego, uniemożliwienie kontaktu zawodowego z innymi osobami wrażliwymi itp.).

W roku 2025 PPIS w Elblągu przeprowadził 3712 wywiadów epidemiologicznych (w 2024 r. – 2428 wywiadów), które były wykonywane między innymi z powodu narażenia na zakażenie wirusem wścieklizny (po ryzykownych kontaktach ze zwierzętami), po infekcjach żołądkowo-jelitowych, w przypadkach zakażeń ośrodkowego układu nerwowego (zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych), posocznicy, potwierdzeń nosicielstwa wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń odkleszczowych itp. Wywiady epidemiologiczne dla wybranych chorób zakaźnych zostały wprowadzone do ogólnopolskiego systemu nadzoru epidemiologicznego EpiBaza.

ZACHOROWALNOŚĆ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE NA TERENIE MIASTA ELBLĄGA W ROKU 2025.

1. Choroby przenoszone drogą pokarmową.

Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się zarówno choroby odzwierzęce przenoszone poprzez żywność, które są najpowszechniejszą przyczyną zakażeń w tej grupie chorób, jak również choroby, które występują wyłącznie u człowieka, takie jak zakażenia rotawirusowe, norowirusowe, a także wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW typu A).

Profilaktyka zachorowań polega przede wszystkim na przestrzeganiu zasad higieny podczas przechowywania i przygotowywania żywności. Przed zachorowaniem na WZW typu A oraz dur brzuszny można skutecznie chronić się poprzez szczepienia.

Aby zapobiegać występowaniu chorób przenoszonych drogą pokarmową, zawsze należy przestrzegać zasad higieny opisanych np. w informacji WHO pn.: 5 kroków do bezpiecznej żywności, czyli:

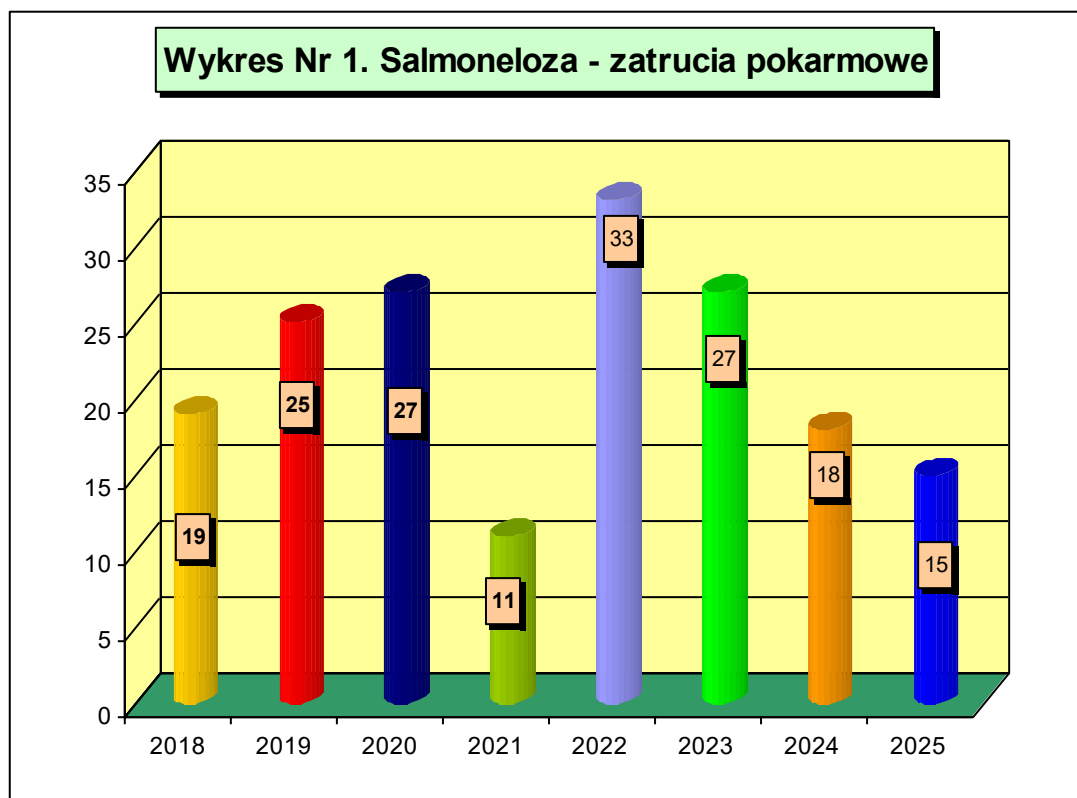
- utrzymywanie czystości,
- oddzielanie żywności surowej od ugotowanej,
- poddawanie żywności właściwej obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie itp.),
- przechowywanie żywności w odpowiedniej temperaturze,
- używanie bezpiecznej wody i żywności.

1.1 Bakteryjne zakażenia jelitowe – salmonellozy.

W 2025 r. potwierdzono 15 zachorowań wywołanych tą bakterią (11 osób hospitalizowano). W roku poprzednim odnotowano 18 przypadków (8 osób hospitalizowano).

W 9 przypadkach zachorowania dotyczyły dzieci w wieku od 1 roku życia do 12 lat. Obecnie metody biologii molekularnej umożliwiają szybką identyfikację czynnika biologicznego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 3 decyzje administracyjne dot. wstrzymania uczestnictwa dziecka w zorganizowanych formach wychowania przedszkolnego do czasu uzyskania 3-krotnych kolejnych ujemnych wyników badań kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella oraz 1 decyzję dot. odsunięcia od pracy osoby zatrudnionej przy wykonywaniu prac, w których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

Liczbę zachorowań na salmonelozę w latach 2018–2025 przedstawia (Wykres Nr 1).

1.2 Zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*.

Liczba stwierdzonych zakażeń przewodu pokarmowego wywołanego przez *C. difficile* w 2025 r. nieznacznie zwiększyła się w porównaniu do 2024 r., gdzie stwierdzono 68 zakażeń i wyniosła 72 przypadki. Większość przypadków zakażeń wykrywanych było w trakcie monitoringu biegunek występujących u pacjentów hospitalizowanych – 68 w oddziałach szpitalnych. Niestety badania takie nie są zlecane przez lekarzy w lecznictwie ambulatoryjnym.

Zakażenia *C. difficile* wiążą się nadal z szerokim stosowaniem antybiotykoterapii, przewlekłym stosowaniem leków zmniejszających wydzielanie soku żołądkowego (blokery receptora H2 oraz pompy protonowej), leków immunosupresyjnych, cytostatyków itp.

W zapobieganiu transmisji drobnoustroju zaleca się izolację pacjentów zakażonych, częste mycie i dezynfekcję rąk, stosowanie rękawic ochronnych i odzieży przez personel medyczny. Pomimo podejmowanych przez personel szpitali działań ograniczających szerzenie się zakażeń, infrastruktura oddziałów szpitalnych (zbyt mała ilość toalet dla pacjentów, zbyt mała powierzchnia pokoi łóżkowych itp.) oraz stale rosnąca liczba pacjentów przyjmowanych ponad normatywną liczbę łóżek, szczególnie na oddziałach internistycznych sprzyjała szerzeniu się zakażeń szpitalnych.

1.3 Zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter* i *Yersinię*.

W 2025 r. w Elblągu zarejestrowano 10 zachorowań wywołanych przez bakterię *Campylobacter spp.* Dla porównania w 2024 r. odnotowano 7 przypadków zakażenia jelitowego wywołanego przez ten drobnoustrój.

Głównym nośnikiem chorobotwórczych dla człowieka bakterii *Campylobacter* jest skażone: mięso (surowe/niedogotowane/niedopieczone), niepasteryzowane mleko krowie i kozie oraz ich przetwory.

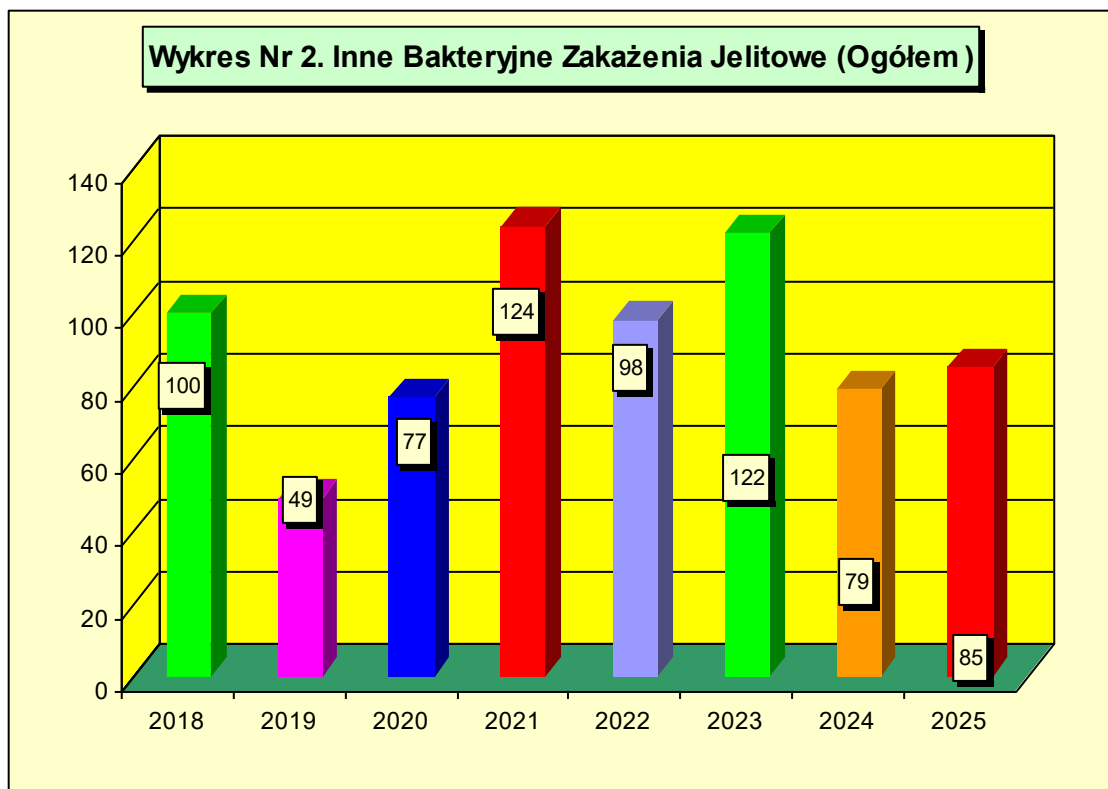
W zakresie zakażeń wywołanych przez pałeczki z rodzaju *Yersinia* w Elblągu zarejestrowano 1 przypadek (w 2024 r. zgłoszono 2 przypadki).

1.4 Zakażenia jelitowe wywołane przez *Escherichia coli* (pałeczka okrężnicy).

W roku 2025 w Elblągu zanotowano 2 przypadki zakażeń biegunkotwórczą *Escherichia coli*. Jeden przypadek dotyczył zachorowania dziecka, drugi osoby dorosłej, które z objawami biegunki trafiły do szpitala. W 2024 r. nie zarejestrowano żadnych zakażeń.

Szczepy *Escherichia coli* występują w przewodzie pokarmowym przeżuwaczy, takich jak bydło, kozy, owce, jelenie i łosie, jednak inne zwierzęta: świnie czy ptaki mogą rozprzestrzeniać bakterie. Najczęstszym źródłem zakażenia człowieka jest bydło, spożywanie zanieczyszczonej wody (najczęściej przypadkowe, np. podczas pływania), żywności (surowe, niedogotowane niedopieczone mięso), niepasteryzowanego mleka lub produktów mlecznych, bezpośredni kontakt ze zwierzętami lub kałem chorych ludzi (np. przy zmianie pieluch). Biegunka wywołana przez szczepy STEC ma najczęściej charakter samoograniczający się i ustępuje do 7 dni. Najgroźniejszym jej powikłaniem jest zespół hemolityczno-mocznicowy, który rozwija się od 2 do 14 dni po bieguncie u kilku procent chorych, najczęściej u małych dzieci oraz osób w podeszłym wieku.

Ogółem w roku 2025 poza zakażeniami przewodu pokarmowego wywołanymi przez pałeczki *Salmonella* zarejestrowano 85 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (niewielki wzrost w stosunku do roku 2024) wywołanych m. in. przez *Clostridium difficile* (72 zakażenia), *Campylobacter* (10 zakażeń) i biegunkotwórczą *Escherichia coli* (2 zakażenia), *Yersinia enterocolitica* (1 zakażenie), inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 (3 zakażenia). Z powodu ww. zakażeń jelitowych hospitalizowano 80 osób, w 2024 roku o prawie 10 mniej. Liczbę zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe w latach 2018–2025 przedstawia (Wykres Nr 2).

1.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm).

W 2025 r. zgłoszono 1 zatrucie jadem kielbasianym u mieszkańca Elbląga.

Zatrucie jadem kielbasianym to rzadkie, ale bardzo poważne zatrucie pokarmowe, będące najczęściej skutkiem spożycia pokarmów zanieczyszczonych toksyną botulinową wytwarzaną w żywności przez bakterie: laseczki jadu kielbasianego (*Clostridium botulinum*). Jadem kielbasianym mogą być zatrute różnego rodzaju konserwy (mięsne, rybne, jarzynowe i owocowe). W warunkach beztlenowych przetrwalniki bakterii jadu kielbasianego uaktywniają się, rozmnażają i wytwarzają neurotoksynę, która zatruewa produkt spożywczy. Po spożyciu jad jest wchłaniany z przewodu pokarmowego. Efektem działania toksyny jest wiotkie, symetryczne porażenie mięśni szkieletowych, w tym mięśni gardła oraz mięśni oddechowych, co stanowi stan bezpośredniego zagrożenia życia wymagający natychmiastowej hospitalizacji i leczenia podaniem antytoksyny.

Naturalnym i powszechnym miejscem bytowania bakterii *Clostridium botulinum* oraz jej przetrwalników, które potrafią produkować toksynę, są: gleba, osady wodne oraz zwierzęta. Środowiskiem sprzyjającym rozwojowi bakterii są różne przetwory pozbawione dopływu powietrza (najczęściej domowe), o małej kwasności, małej zawartości soli, azotanów i cukru (np. konserwy i weki mięsne lub warzywne, warzywa i ziemniaki przechowywane w folii, czosnek w oleju, cebula, mięsa, ryby, sosy). Toksyny *Clostridium botulinum* ulegają zniszczeniu w czasie gotowania, jednak zarodniki są odporne na wysoką temperaturę (np. w temperaturze 100 stopni Celsjusza potrafią przetrwać godzinę), w związku z czym ich zniszczenie wymaga bardzo wysokich temperatur i odpowiedniego czasu.

Zapobieganie zatruciom to edukacja w zakresie właściwego przygotowywania i przechowywania żywności konserwowanej w warunkach domowych, oraz kontrolowanie produkcji żywności konserwowej w warunkach przemysłowych. Żywność podejrzana o zanieczyszczenie *C. botulinum* lub wykazującą objawy zepsucia (bombaż puszki) należy zniszczyć.

2. Wirusowe zakażenia jelitowe.

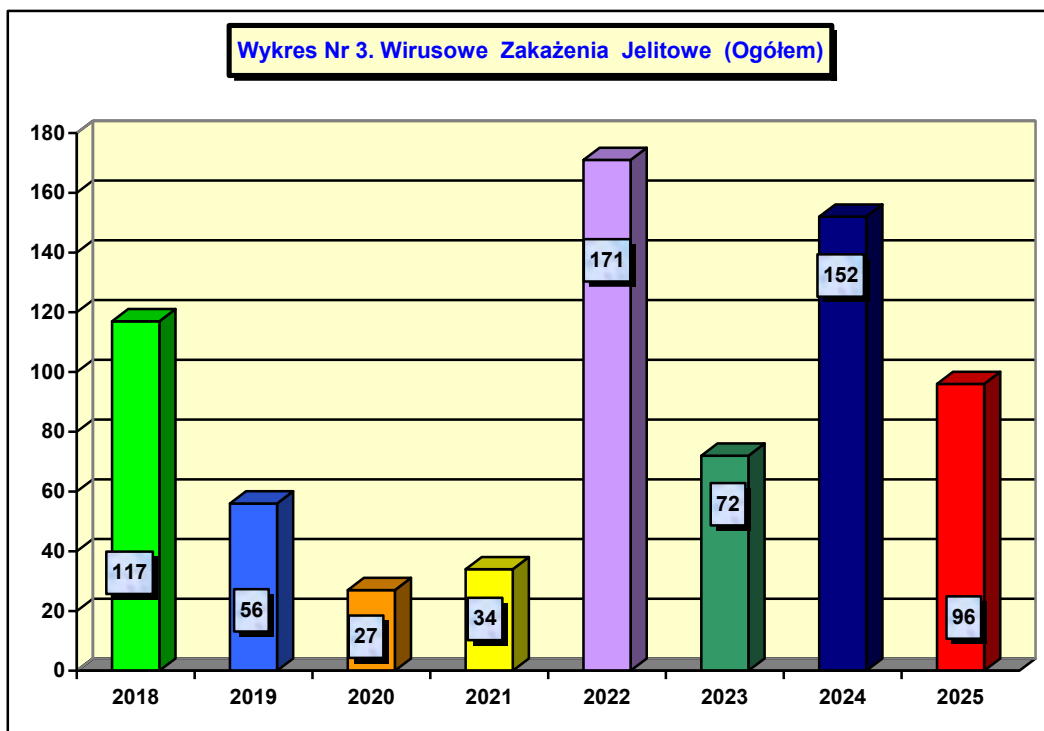
Najważniejsze choroby przenoszone drogą pokarmową o etiologii wirusowej (rotawirusy, norowirusy i WZW A) występują wyłącznie u ludzi, a szerzą się przez kontakt bezpośredni, pośredni lub poprzez wtórne skażenie żywności, w tym często roślinnej (jak mrożone owoce zanieczyszczone przez osoby je zbierające).

W roku 2025 zanotowano 96 zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy (Wykres Nr 3), w tym:

- - 17 przypadków wywołanych przez rotawirusy,
 - - 66 przypadków wywołanych przez norowirusy,
 - - 13 przypadków wywołanych przez inne określone i nieokreślone wirusy,
- w tym 46 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych rozpoznano u dzieci do lat 2
- W 2024 roku zarejestrowano 152 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych.

– Z dniem 1 stycznia 2021 r. do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko zakażeniom rotawirusowym (dla dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 r.). Szczepienie jest bezpłatnym świadczeniem wykonywanym w punktach szczepień podstawowej opieki zdrowotnej, możliwe do przeprowadzenia w schemacie dwu- lub trzydawkowym w zależności od dostępnej szczepionki. Preferuje się wczesne rozpoczęcie (od ukończenia 6. tygodnia życia) i wczesne zakończenie schematu szczepienia, przy czym należy zachować odstępy pomiędzy kolejnymi dawkami nie krótsze niż 4 tygodnie.

–

2.1 Wirusowe zapalenie wątroby (wzw) typu A.

W 2025 r. na terenie Elbląga nie zarejestrowano przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw typu A). W 2024 roku rozpoznano 2 zachorowania.

Czynniki ryzyka zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu A (HAV) to m. in. pobyt na obszarze endemicznego występowania choroby, bliski kontakt z chorym, spożywanie owoców morza (zwłaszcza skorupiaków i surowych ostryg), seksualne kontakty analne (szczególnie MSM), usuwanie odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz konserwacja urządzeń służących temu celowi. Długi okres wylęgania (1-2 miesiące), a przede wszystkim intensywne wydalenie wirusa z układu pokarmowego już w okresie 14-21 dni poprzedzających wystąpienie objawów chorobowych, uniemożliwia szybkie wykrycie osób zakażonych i sprzyja „cichemu” rozszerzaniu się ognisk.

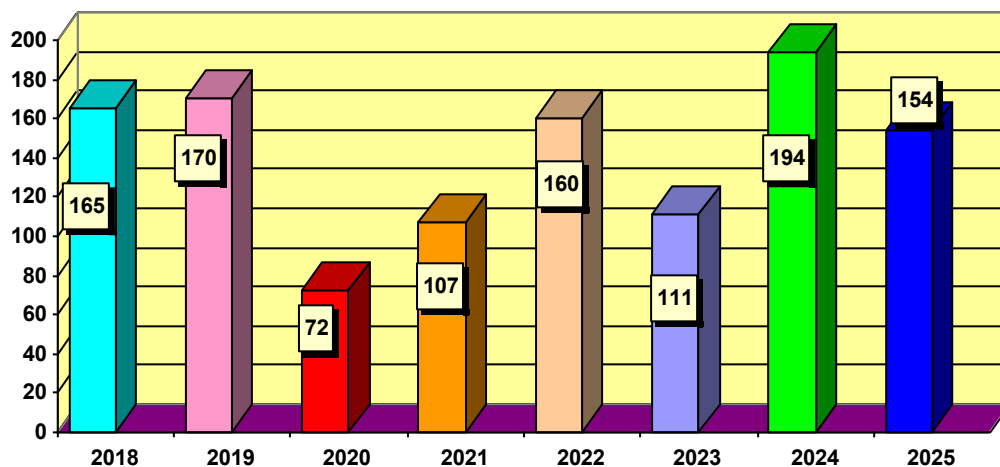
Szczepienie przeciw WZW A jest najlepszym sposobem zapobiegania zachorowaniom. Skuteczność szczepienia przeciw WZW A, po podaniu 2-ch zalecanych dawek, oceniana jest na poziomie 98%, utrzymuje się nie krócej niż 15 lat.

3. Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe biologicznie nieokreślone (BNO), o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

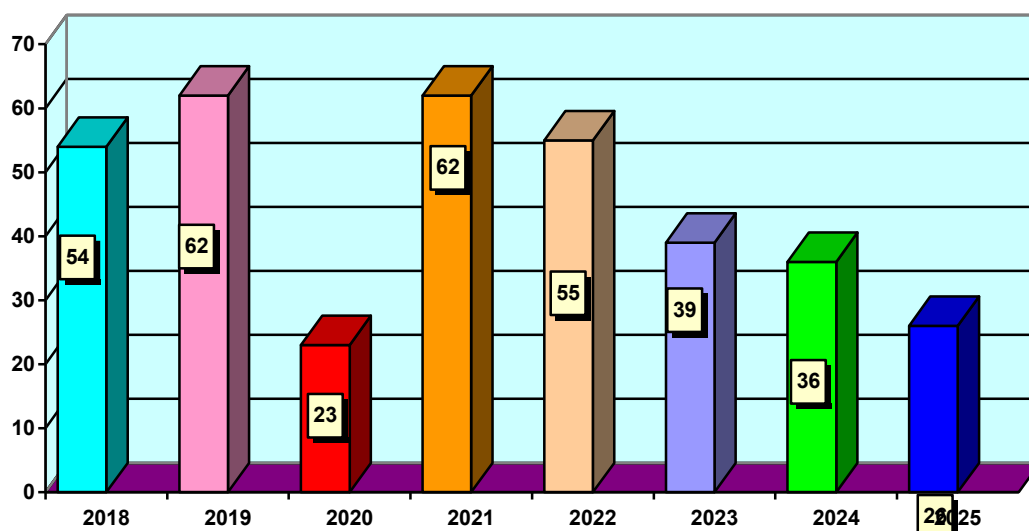
W roku 2025 do PSSE w Elblągu zgłoszono 154 przypadki BNO (Wykres Nr 4), w tym 26 zachorowań dotyczyło dzieci do 2 roku życia, z czego 15 było hospitalizowanych – (Wykres Nr 4a). Łącznie leczeniem szpitalnym objęto 38 osób.

Liczba nie zdiagnozowanych laboratoryjnie infekcji przewodu pokarmowego o podłożu zakaźnym spadła w stosunku do poprzedniego roku, gdzie zarejestrowano 194 zakażeń. Zgłaszane są przede wszystkim przypadki cięższe, które trafiają do lekarza, a szczególnie te, które są hospitalizowane. Wiele przypadków o lżejszym przebiegu nie są zgłaszane lub kwalifikowane przez lekarza jako nieżyt żołądkowo-jelitowy, który nie podlega zgłoszeniu.

Wykres Nr 4. Biegunka i zakażenie jelitowe BNO (Biologicznie Nieokreślone)

Wykres Nr 4a. Biegunka i zakażenie jelitowe BNO (Biologicznie Nieokreślone) u dzieci do lat 2

W 2025 r. zarejestrowano 2 ogniska zatruc pokarmowych. Czynnikiem etiologicznym pierwszego ogniska były norowirusy (2 osoby z objawami zakażenia), natomiast w drugim przypadku 2 osoby zatruty się grzybami, które zebrały samodzielnie.

4. Bakteryjne choroby dróg oddechowych.

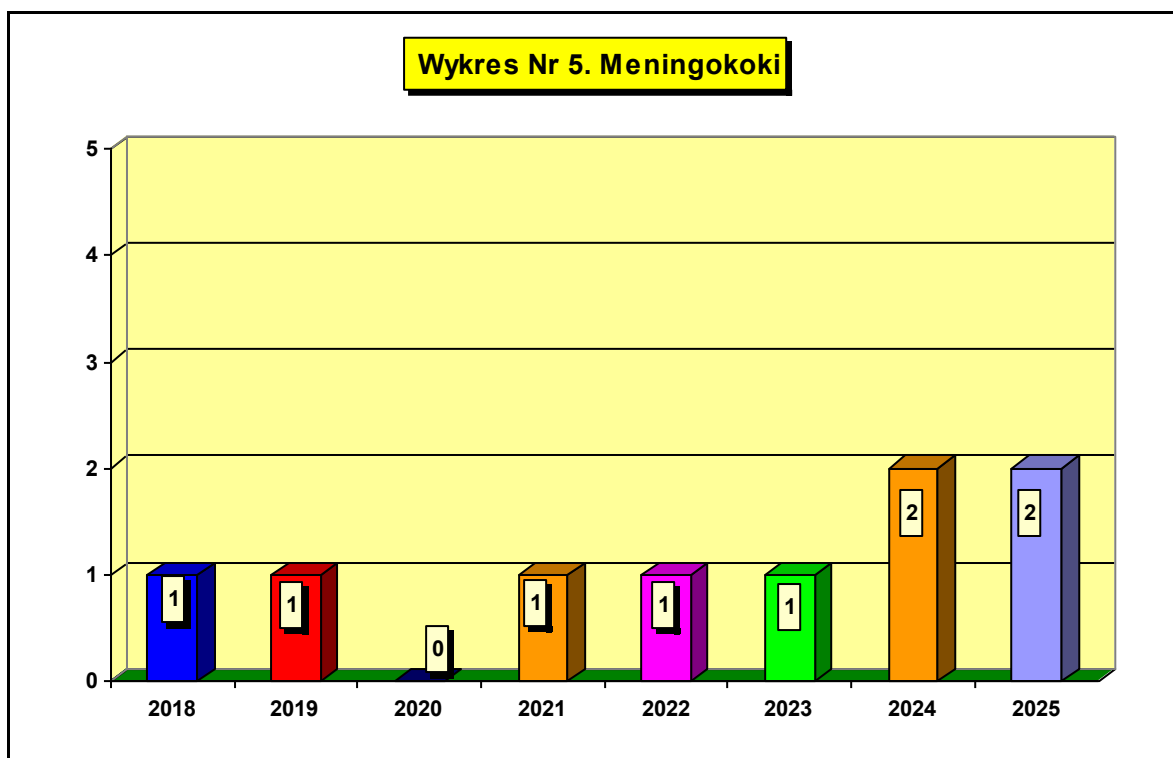
4.1 Inwazyjna choroba meningokokowa.

W roku 2025 w Elblągu zarejestrowano 2 przypadki zachorowania wywołanego przez *Neisserię meningitidis* (w 2024 roku zanotowano również 2 przypadki). Nadzorem epidemiologicznym i chemioprophylaktyką objęto 41 osób z bliskiego otoczenia chorych.

Działania PPIS zawsze polegają na jak najszybszej identyfikacji osób, które w ciągu kilku dni poprzedzających zachorowanie miały z chorym kontakt uprawdopodobniający przeniesienie zakażenia, dotarciu do tych osób (lub ich opiekunów) i skierowaniu ich do lekarzy rodzinnych w celu natychmiastowego podjęcia chemioprophylaktyki, a czas wykonania tych czynności nie przekracza 24 godzin od chwili powiadomienia PPIS o podejrzeniu bądź rozpoznaniu zakażenia przez służby medyczne.

W Polsce szczepienia przeciw meningokokom są zalecane (niefinansowane z budżetu Ministra Zdrowia). Zasady profilaktyki przeciw tym zakażeniom dostępne są na stronie BIP Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu lub na stronie PZH www.szczepienia.pzh.gov.pl.

Liczbę zachorowań na chorobę meningokokową w latach 2018–2025 przedstawia (Wykres Nr 5).

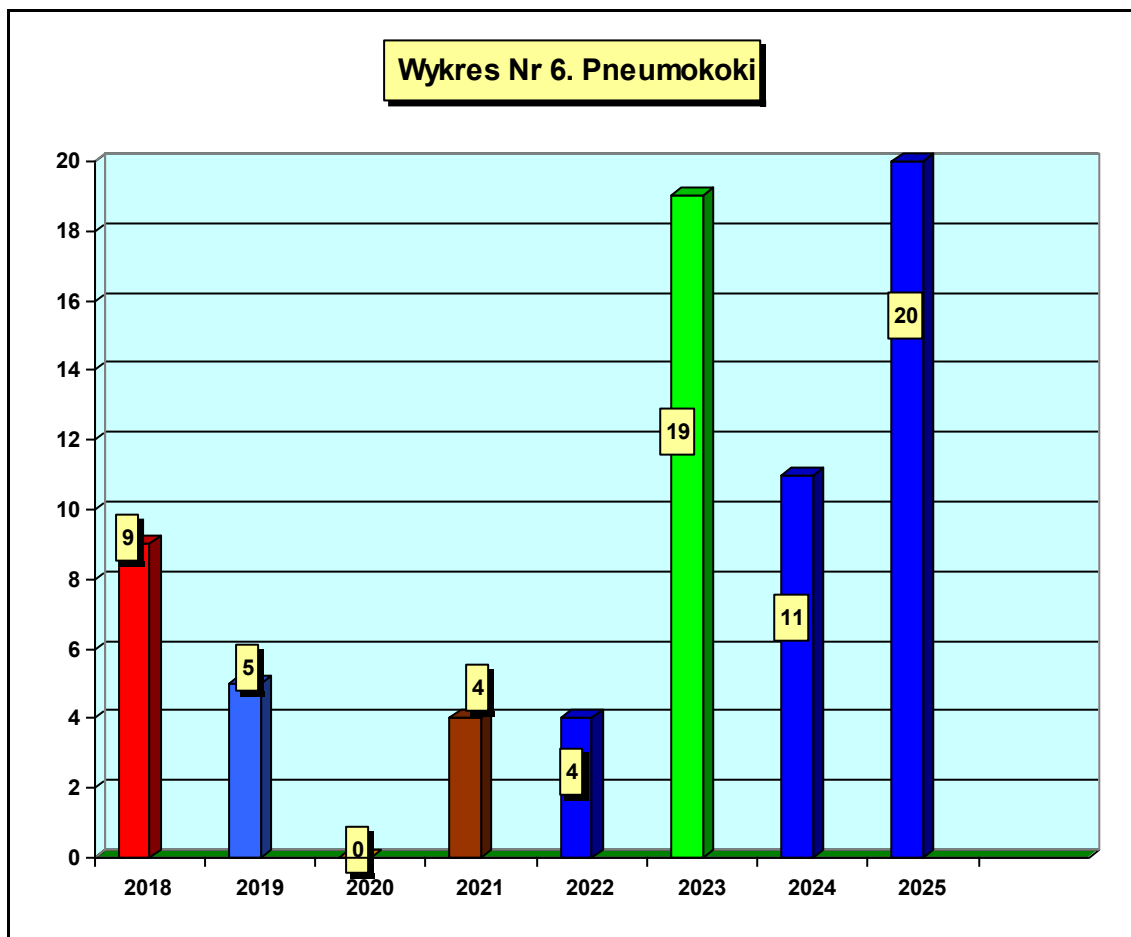

4.2 Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoki).

W roku 2025 do PSSE w Elblągu zgłoszono 20 przypadków zachorowań wywołanych przez pneumokoki (o 9 przypadków więcej niż w 2024 roku) (Wykres Nr 6), które przebiegały pod postacią posocznicy (18 przypadków), innej określonej i nieokreślonej (6 przypadków). Nadzorem epidemiologicznym objęto 20 osób ze styczności z osobami chorymi.

Pneumokoki są najczęstszą przyczyną pozaszpitalnych, bakteryjnych zakażeń układu oddechowego takich jak zapalenie ucha środkowego, zapalenie zatok oraz zaostrzenie przewlekłego zapalenia oskrzeli. Są też najczęstszą przyczyną pozaszpitalnego zapalenia płuc. Najcięższą postacią zakażenia pneumokokowego jest tzw. inwazyjna choroba pneumokokowa (ICHp). W pojęciu tym mieści się zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, sepsa (posocznica) i zapalenie płuc z bakterią. Pneumokoki mogą również wywoływać zapalenie spojówek, zapalenie otrzewnej oraz zapalenie stawów.

Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne. Od 2017 r. do kalendarza szczepień ochronnych wprowadzono obowiązek szczepień przeciw pneumokokom wszystkich dzieci urodzonych od 01.01.2017 r. Powszechne szczepienia wszystkich niemowląt przeciw pneumokokom są korzystne nie tylko dla zdrowia dzieci, ale również chronią osoby słabsze, ciężko chore i w podeszłym wieku. Najwięcej zachorowań zarejestrowano u osób nieszczepionych powyżej 60 roku życia.

4.3 Krztusiec.

W 2025 roku zarejestrowano 30 zachorowań na krztusiec, dla porównania w 2024 r. zgłoszono 39 zachorowań na terenie Elbląga. W 22 przypadkach zachorowanie potwierdzono badaniami serologicznymi, których liczba systematycznie wzrasta. Niestety badania te, poza diagnostyką pacjentów hospitalizowanych, wykonywane są prywatnie przez osoby, u których objawy zakażenia utrzymują się stosunkowo długo.

Krztusiec to ostra choroba zakaźna dróg oddechowych o bardzo dużej zaraźliwości, którą wywołują Gram ujemne pałeczki *Bordetella pertussis*. Zakażenie przenosi się drogą kropelkową. Obecnie szczepienie przeciwko krztuścowi składa się z 3 dawek podstawowych w 1 roku życia oraz dawki uzupełniającej w 16-18 miesiącu życia oraz dawki przypominającej w wieku 6 i 14 lat.

4.4 Gruźlica.

W Elblągu w 2025 roku 13 osób zachorowało na gruźlicę (w 2024 roku zarejestrowano 19 zachorowań). W 2024 r. nadzorem epidemiologicznym objęto 53 osoby, natomiast w 2025 r. nadzorem objęto aż 187 osób ze styczności z osobami zakażonymi.

Przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz przewidują obowiązek leczenia szpitalnego osób chorych na gruźlicę w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie. Pierwszy okres leczenia, trwający najczęściej miesiąc, odbywa się w warunkach izolacji szpitalnej pacjenta. Gruźlica jest chorobą, która może ulec aktywacji po wielu latach od zakażenia pierwotnego, jak również reaktywacji w wiele lat po przebytym leczeniu. Osoby, które miały kontakt z chorym na gruźlicę, zwłaszcza prątkującym, powinny się poddać badaniom wykluczającym gruźlicę (obserwacja pod kątem objawów, RTG klatki piersiowej itp.).

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowane od 80 lat szczepienie BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy, takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego.

4.5 Zakażenia wywołane paciorkowcami grupy A (*Streptococcus pyogenes*).

Na terenie Elbląga zarejestrowano 8 przypadków płonicy (szkarlatyny) oraz 23 przypadki róży wywołanych przez paciorkowce grupy A (*Streptococcus pyogenes*). W 2024 r. zarejestrowano 13 przypadków płonicy (szkarlatyny) oraz 14 przypadków róży.

Płonica jest ostrą, wysypkową chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez paciorkowce z grupy A *Streptococcus pyogenes*. Choroba charakteryzuje się nagłym wystąpieniem objawów takich jak: ból gardła, ból głowy, gorączka, często też nudności i wymioty, zapalenie gardła i migdałków, biały nalot na języku, który po kilku dniach staje się czerwony (malinowy). Najczęściej w drugiej dobie choroby pojawia się drobnoplamista, szkarłatna wysypka. Na szkarlatynę chorują przeważnie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym (5-15 lat), choć zdarzają się zachorowania u osób dorosłych.

Paciorkowce grupy A mogą również powodować ciężkie, zagrażające życiu zakażenie zwane inwazyjnym (iGAS – invasive group A streptococcus), które może objawiać się bakteriecią, zapaleniem płuc lub zakażeniem skóry i kości (zapalenie tkanki łącznej, zapalenie kości i szpiku, martwicze zapalenie powięzi).

5. Choroby odzwierzęce.

Istotną grupę zagrożeń stanowią choroby odzwierzęce przenoszone przez wektory (stawonogi), zoonozy nabywane w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym zwierzęciem (np. wścieklizna) oraz choroby pasożytnicze (bąblowica). Na niektóre zoonozy (np. borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu) narażone są statystycznie bardziej istotnie pewne grupy zawodowe, jak leśnicy i rolnicy.

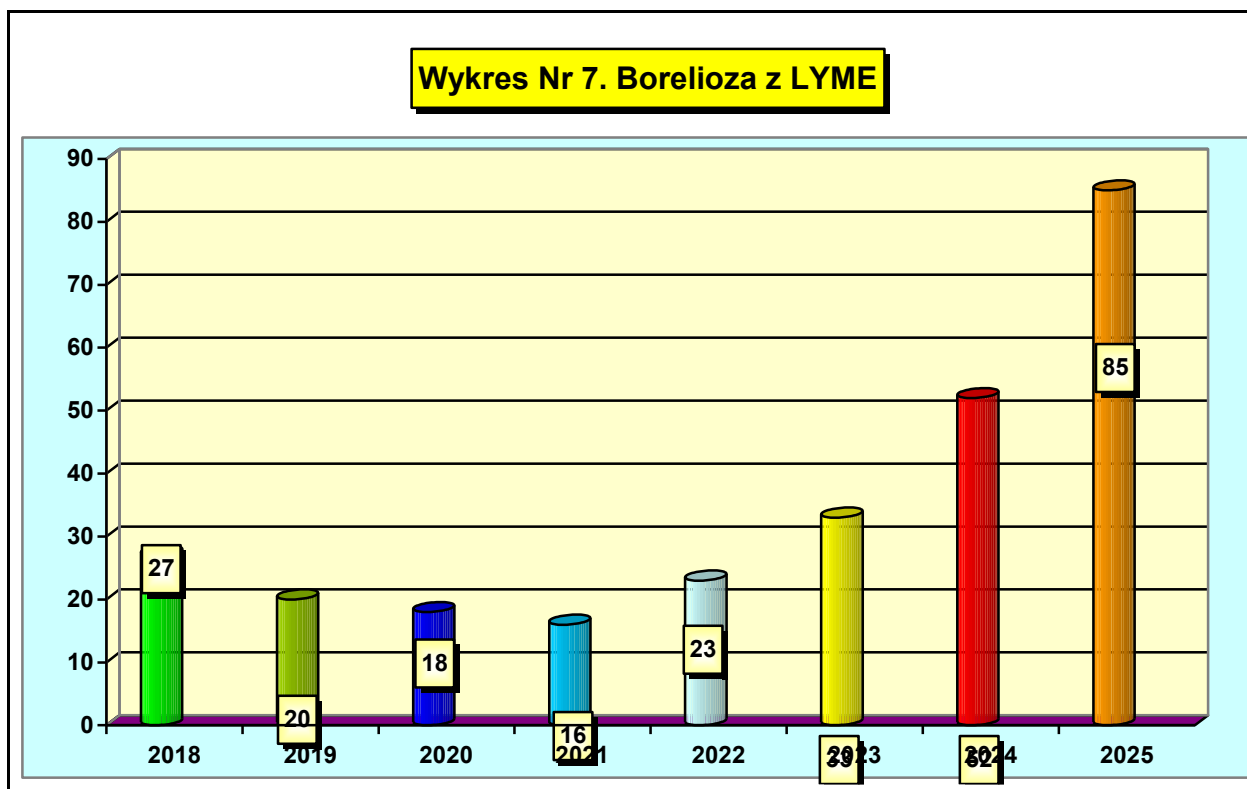
5.1 Borelioza (Choroba z Lyme).

W 2025 roku zgłoszono 85 przypadków boreliozy, w tym 1 przypadek neuroboreliozy (w 2024 roku zarejestrowano 52 przypadki i jeden przypadek neuroboreliozy). Jedna zakażona osoba podlegała hospitalizacji (Wykres Nr 7). W większości przypadków charakterystycznym pierwotnym objawem choroby był rumień wędrujący.

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki (bakterie) z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta – gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. Borelioza występuje na całej półkuli północnej, ale także w Australii. Obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia* są obecne na terenie całego kraju.

Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych oraz właściwego postępowania w przypadku ukąszenia przez kleszcza.

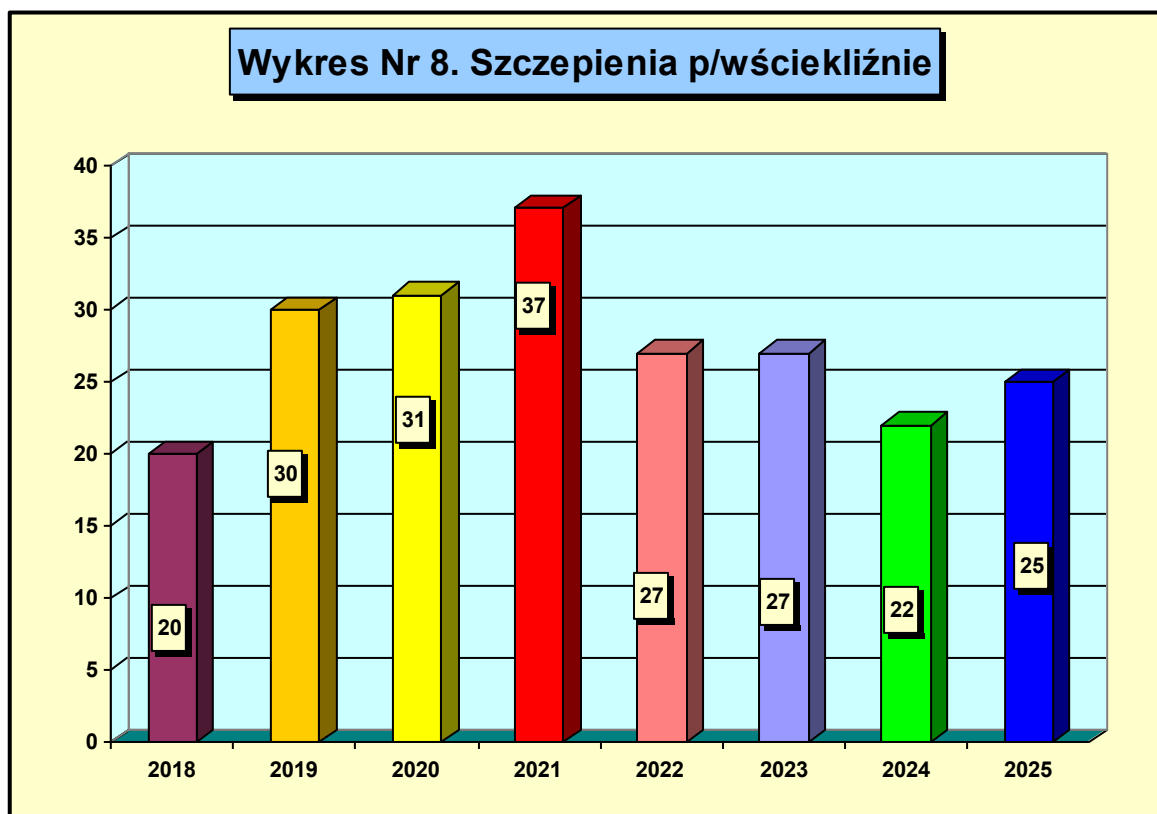
Narażenie mieszkańców Elbląga na boreliozę jest niezmiennie wysokie. Miasto jest położone w rejonie uznawanym już od wielu lat za endemiczny dla tej choroby (czynnik ją wywołujący „zadomowił” się na tym terenie, znajdując optymalne warunki do życia). Do okoliczności sprzyjających utrzymywaniu się tego stanu należą między innymi duże powierzchnie lasów liściastych, obszarów pokrytych roślinnością krzaczastą i trawiastą oraz nieużytków, obecność licznej populacji zarażonych kleszczy, a także również licznej populacji małych i średnich ssaków polno-lesnych, będących żywicielami kleszczy.

5.2 Styczność i narażenie na wściekliznę – szczepienia przeciw wściekliznie.

W roku 2025 na terenie Elbląga zarejestrowano 92 ryzykowne kontakty ludzi ze zwierzętami domowymi i wolno żyjącymi (pogryzienia, podrapania itp.). W 2024 roku było 101 takich przypadków. Wśród tych zdarzeń dominowały kontakty z psami. Każde z takich zdarzeń, w przypadku braku możliwości wykonania u zwierzęcia badania weterynaryjnego (obserwacji), kończyło się podjęciem szczepień przeciw wściekliznie osób poszkodowanych. Łącznie zaszczepiono 25 osób (22 osoby w 2024 roku). Dane dotyczące szczepień za lata 2018 – 2025 przedstawia (Wykres Nr 8).

Zapobieganie zachorowaniom na wściekliznę u ludzi w Polsce oparte jest na szczepieniach poekspozycyjnych stosowanych u osób, które zostały pokąsane przez nieznane zwierzę podejrzanе o wściekliznę, lub gdy służówki i/lub zraniona skóra miały kontakt ze śliną zwierzęcia podejrzanego o zachorowanie, oraz na szczepieniach profilaktycznych u osób, które z racji wykonywanego zawodu są szczególnie narażone na zetknięcie się z wścieklizną (np. lekarze weterynarii, pracownicy leśni, osoby wyjeżdżające w regiony, gdzie wścieklizna jest chorobą endemiczną. Problem pogryzień ludzi przez zwierzęta jest zagadnieniem, które pomimo licznych prób rozwiązania nie doczekało się jeszcze skutecznych rozwiązań.

6. Choroby krwiopochodne.

6.1 Wirusowe zapalenie wątroby (wzw) typu B i C.

Nadal zakażenia wirusem wzw B lub C ujawnianie są przypadkowo, podczas wykonywania rutynowych testów w kierunku tych patogenów (np. badania kontrolne przy hospitalizacji na oddziałach zabiegowych, badania profilaktyczne, badania dawców krwi itp.). Osoby te bardzo często nie wykazują żadnych objawów klinicznych.

W roku 2025 wśród mieszkańców Elbląga zarejestrowano ogółem 10 przypadków zakażeń wirusem wzw typu B (przewlekłe i BNO) i 11 przypadków zakażeń wirusem wzw typu C (przewlekłe i BNO). Nadzorem epidemiologicznym objęto 17 osób ze styczności z osobami zakażonymi wirusem wzw B oraz 43 osób ze styczności z osobami zakażonymi wirusem wzw C.

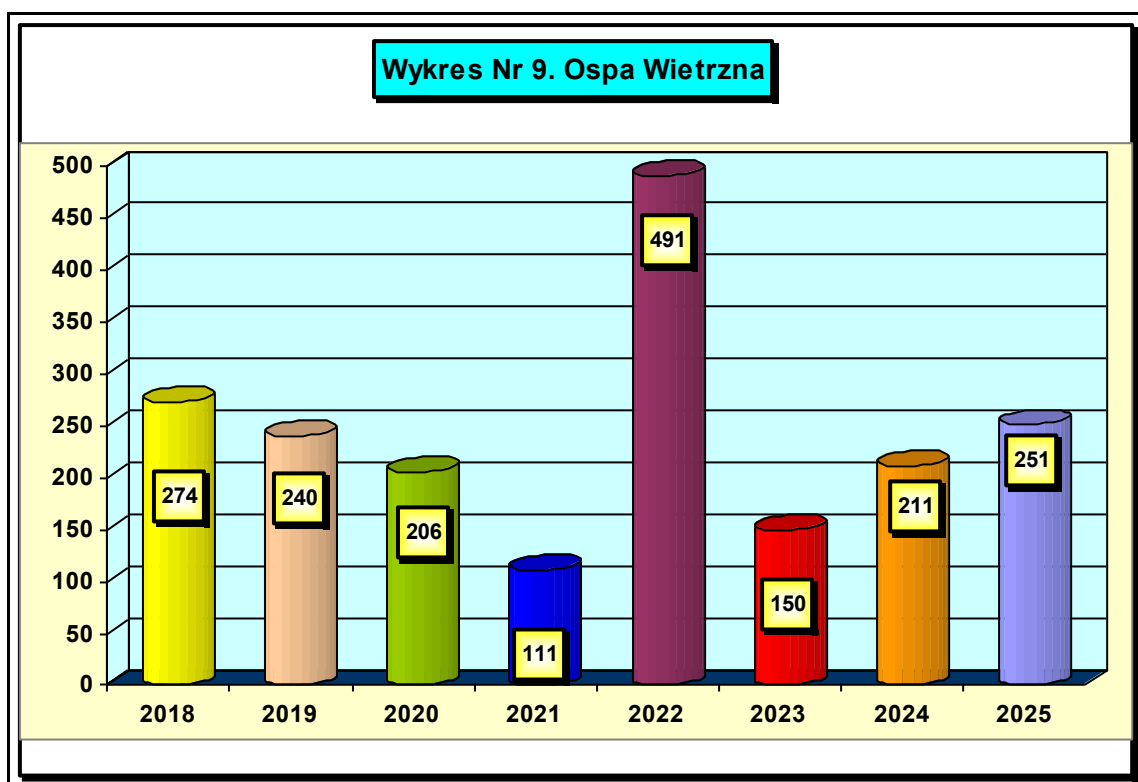
Wykrytych zakażonych oraz osoby z ich najbliższego otoczenia, ustalone w trakcie dochodzenia epidemiologicznego, objęto nadzorem epidemiologicznym oraz skierowano do lekarzy rodzinnych w celu wdrożenia nadzoru lekarskiego.

Ze względu na szczególnie podstępny charakter zakażeń wywołanych w/w wirusami prowadzących do odległych następstw w postaci niewydolności i marskości wątroby, należy nadal monitorować sytuację ze szczególnym uwzględnieniem nowo wykrytych zakażeń poprzez ścisłą współpracę z laboratoriami diagnostycznymi, poradnią chorób zakaźnych i lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej.

Nadal kontynuowane są działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, polegające na wyegzekwowaniu właściwych warunków świadczeń zdrowotnych, zabiegów kosmetycznych, tatuażu związanych z naruszaniem ciągłości tkanek, a także, w odniesieniu do wzw B, szczepienia personelu medycznego oraz kobiet w ciąży i noworodków, zalecanie szczepienia wszystkim osobom dotychczas niezaszczepionym. Istotne jest także dalsze upowszechnianie wiedzy na temat możliwych dróg zakażenia, a wykrywania zakażeń bezobjawowych poprzez zwiększenie dostępności do badań laboratoryjnych.

7. Ospa wietrzna.

W 2025 r. zarejestrowano 251 zachorowań na ospę wietrzną (Wykres Nr 9), gdzie w 2024 r. zgłoszono 211 przypadków ospy wietrznej na terenie miasta Elbląga. Szczepienia na ospę wietrzną są niestety obowiązkowe tylko dla określonej grupy osób, przebywających albo zakwalifikowanych do pobytu w: zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, rodzinnych domach dziecka, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, żłobkach lub klubach dziecięcych (zgodnie z kalendarzem szczepień).

8. Ostre infekcje układu oddechowego (grypa, SARS-CoV-2, RSV).

8.1 Grypa.

Od marca 2023 roku rejestrowane są wyłącznie przypadki grypy potwierdzone testami antygenowymi lub PCR. W ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej na terenie nadzorowanym przez PPIS w Elblągu według danych w 2025 r. zarejestrowano 1884 przypadków grypy (w porównaniu z ubiegłym rokiem zanotowano 4-krotny wzrost zachorowań, tj. o 421 przypadków więcej).

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na gripę, szczególnie wielu w okresie jesienno-zimowym, są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że rocznie dotyczy może 5%–10% dorosłych i 20%–30% dzieci. Nadzór epidemiologiczny nad gripą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy szczycie zachorowań przypadającym między styczniem a marcem. Rejestruje się wtedy od kilkuset do kilku milionów zachorowań na ostre infekcje dróg oddechowych wywołanych m.in. przez wirusy SARS-CoV-2, wirusa grypy, adenowirusy oraz RSV, spośród których grypa oraz COVID-19 to jedyne choroby, którym można zapobiegać w drodze szczepień.

Pomimo iż szczepienia przeciw grypie są jedyną skuteczną i bezpieczną metodą zapobiegania tej chorobie oraz jej powikłaniom, a także pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnych kierowanych do społeczeństwa, poziom zaszczepienia przeciw grypie w Polsce jest nadal bardzo niski w Elblągu wynosi 5.2% (według danych uzyskanych z POZ), z zeszłym roku było to 4,7%. Oprócz podmiotów leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej szczepienia przeprowadzają również apteki (dane dot. wyszczepienia posiada NFZ). Według aktualnych międzynarodowych zaleceń z profilaktyki przeciwgrypowej powinny skorzystać wszystkie osoby chętne, a przede wszystkim osoby z grup ryzyka, np. chorzy przewlekłe, kobiety w ciąży, dzieci i osoby starsze.

8.2 Zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

W 2025 r. zarejestrowano 605 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19) w tym 47 hospitalizacji. Jest to niewielki spadek w porównaniu z 2024 rokiem kiedy zarejestrowano 789 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19), w tym 21 hospitalizacji.

Zgonów z powodu zakażenia SARS-CoV-2 w 2025 r. były 3 (dwukrotnie mniej niż w 2024 roku). Największą liczbę zgonów zarejestrowano w przedziale wiekowym powyżej 60 lat (3 zgony). Zakażenia SARS-CoV-2 nadal rozpoznawane są na podstawie objawów klinicznych tj.: kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu, utrata lub zaburzenie smaku i wykrycie antygenów wirusa SARS-CoV-2 lub badań laboratoryjnych - wykrycie kwasu nukleinowego SARS-CoV-2 z materiału klinicznego.

Najskuteczniejszym narzędziem walki z pandemią koronawirusa są szczepienia. Ukierunkowanie wysiłków na popularyzację szczepień ma niezmiennie ogromne znaczenie.

8.3 Zakażenia syncytialnym wirusem oddechowym RSV.

W 2025 r. potwierdzono dodatnim wynikiem testu antygenowego 154 przypadki zakażeń wirusem RSV, z czego 73 zachorowania dotyczyły dzieci do lat 2. Hospitalizowano 32 osoby.

RSV to wirus powodujący sezonowe zakażenia dróg oddechowych, szczególnie groźne dla niemowląt i dzieci <2. roku życia. U niemowląt i dzieci do 2. roku życia najczęstszą postacią tego zakażenia jest zapalenie oskrzelików. Choroba jest spowodowana ostrym stanem zapalnym nabłonka dolnych, drobnych dróg oddechowych (oskrzelików) z obrzękiem i martwicą. Towarzyszy temu zwiększona produkcja śluzu i skurcz oskrzeli. Powstają nacieki zapalne w mięszu płucnym i okolicy okołoskrzelowej. Złuszczone nabłonki i duża ilość śluzu powodują upośledzenie drożności oskrzelików. Nasilenie się dolegliwości, szczególnie u najmłodszych dzieci, może wymagać leczenia w szpitalu.

Osoby w wieku 60 lat i starsze, osoby w wieku 50-59 lat ze zwiększonym ryzykiem zachorowania oraz niemowlęta (dzięki szczepieniom kobiet w ciąży) mają możliwość ochrony poprzez szczepienia przed chorobą wywołaną syncytialnym wirusem oddechowym (RSV).

9. Legionelloza.

W 2025 r. na terenie Elbląga zarejestrowano 3 (w 2024 r. – 1) zakażenia wywołane przez bakterie *Legionella pneumophila*. Osoby chore były hospitalizowane.

Nadzorem epidemiologicznym objęto 2 osoby. Pobrano próbki wody użytkowej z natrysków w łazienkach lokali mieszkalnych u osób chorych w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych i w zabudowie szeregowej, gdzie w dwóch przypadkach stwierdzono skażenie sieci wodnej bakteriami z rodzaju *Legionella*. Zakazano użytkowania prysznica i innych urządzeń wytwarzających aerozol, zalecono przegrzanie wody w instalacji wodnej oraz pobrano ponownie próbki do badań kontrolnych, które dały wynik ujemny.

Legionella pneumophila wywołuje objawy zapalenia układu oddechowego podobne do powodowanych przez inne bakterie lub wirusy. Rozpoznanie legionellozy na podstawie objawów klinicznych jest niemożliwe. Metoda wykrywania antygenów *Legionella pneumophila* w moczu jest szybka i dość dokładna.

Zakażenie może mieć łagodny przebieg, podobny do grypy – gorączka Pontiac lub powodować chorobę legionistów, która jest ciężkim zapaleniem płuc wymagającym leczenia antybiotykami i może powodować powikłania. Najczęstszą drogą zakażenia jest wdychanie skażonego aerozolu. Do zakażenia może dochodzić również m.in. przez zachłyśnięcie się skażoną wodą. Do tej pory nie stwierdzono przenoszenia bakterii *Legionella* z człowieka na człowieka.

Bakteria ta występuje na całym świecie i jest szeroko rozpowszechniona w środowisku. *Legionella pneumophila* wykrywano w strumieniach, stawach, instalacjach wodno-kanalizacyjnych hoteli, szpitali, domów opieki, w kurkach i sitkach prysznicowych, w zbiornikach magazynujących wodę, urządzeniach klimatyzacyjnych i nawilżających, w basenach z hydromasażem, basenach termalnych, basenach spa, w urządzeniach medycznych. Najprostszym sposobem ograniczenia szerzenia się zakażeń *Legionella* jest likwidacja rezerwuaru bakterii poprzez regularne czyszczenie i dezynfekcję urządzeń natryskowych w domu, dezynfekcję instalacji wodociągowych budynku. Instalacja wodociągowa ciepłej wody powinna umożliwić uzyskanie w punktach czerpalnych wody o temperaturze nie niższej niż 55 °C i nie wyższej niż 60°C. W Polsce zalecenia te zostały sformalizowane w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury dotyczącym budowy i eksploatacji instalacji wodociągowych.

10. Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm.

W 2025 r. zgłoszono 3 przypadki rozpoznania choroby Haff związanej z uszkodzeniem komórek mięśni (rabdomioliza) po spożyciu niektórych gatunków ryb zawierających prawdopodobnie termostabilną toksynę. Objawy to silny ból i sztywność mięśni, ciemny (brunatny) mocz, a czasem niewydolność nerek. Obserwowane przypadki zachorowań wystąpiły po spożyciu dużej ilości ryb w krótkim czasie.

Zapadalność na wybrane choroby zakaźne w Elblągu w 2025 roku.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Zapadalność
Salmoneloza	15	11	14,6
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	85	83	82,8
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	96	87	93,4
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu-ogółem	154	38	149.9
Płonica (szkarlatyna)	8	1	7.79
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> w tym róża	26	11	25.3
Borelioza	85	1	82.8
Szczepienia p/wściekliznie	25	1	25.3
Ospa wietrzna	251	4	244.3
WZW typ B – przewlekłe i BNO	10	0	9.7
WZW typ C – przewlekłe i BNO	11	0	10.7
Kiła	3	0	2.9
Gruźlica	13	13	12,6
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	20	20	19.5
Zakażenia SARS-CoV-2	605	47	598.8

Ocena sytuacji epidemiologicznej niektórych chorób zakaźnych na obszarze Miasta Elbląga w latach 2018-2025.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Salmonelloza	19	25	27	11	33	27	18	15
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	100	49	77	124	98	122	79	85
Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem	117	56	27	34	171	72	152	96
Krztusiec	1	0	1	1	0	2	39	30
Płonica (szkarlatyna)	69	28	9	1	37	38	13	8
Choroba meningokokowa inwazyjna	1	1	0	1	1	1	2	2
Róża	18	15	10	19	6	13	10	23
Borelioza z Lyme	27	20	18	16	23	33	52	85
Szczepienia p/wściekliznie	20	30	31	37	27	27	22	25
Ospa wietrzna	274	240	206	111	491	150	211	251
Wirusowe zapalenie wątroby typ A	1	1	0	0	0	0	2	0
WZW typ B (przewlekłe i BNO)	21	17	2	4	10	29	22	10
WZW typ C (przewlekłe i BNO)	7	20	0	2	10	6	14	11
Świnka	2	1	1	0	0	2	0	0
Grypa - przypadki potwierdzone	2	1	7	0	0	30	421	1884
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	9	5	0	4	4	19	11	20
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenza</i>	0	0	0	1	0	1	0	3

III. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W 2025 R.

Obowiązek poddawania się szczepieniom ma w Polsce charakter powszechny, któremu podlegają wszystkie osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną nałożenia obowiązku szczepień przeciwko wybranym chorobom zakaźnym jest art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który nakłada obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym na osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające krócej niż 3 miesiące. W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę (rodzic) albo jej opiekun faktyczny. Wykonanie obowiązku szczepień przez osoby zobowiązane do poddawania się szczepieniom (poddawania dzieci szczepieniom) jest zabezpieczone środkami egzekucji administracyjnej.

Szczepienia obowiązkowe oraz zalecane dzieci i dorosłych są realizowane nieodpłatnie w ramach świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, natomiast zakup szczepionek dla realizacji szczepień obowiązkowych jest finansowany w całości z budżetu Ministra Zdrowia.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Obowiązkowe szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu wielu chorobom zakaźnym. Program szczepień ochronnych ma charakter wieloletni, a systematyczne realizowanie szczepień zapobiega epidemiom a nawet stopniowej eliminacji i eradykacji niektórych chorób zakaźnych. Corocznie w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych określone są wytyczne dla wykonawców szczepień dotyczące terminów przeprowadzania powszechnych szczepień kalendarzowych dzieci i młodzieży oraz szczególnych przesłanek epidemiologicznych i klinicznych w zakresie realizacji szczepień w wybranych grupach ryzyka oraz wykonywania szczepień poekspozycyjnych przeciwko tężcowi, błonicy i wściekliznie.

Zmiany w programie szczepień ochronnych rozszerzające obowiązek szczepień przeciwko określonym chorobom zakaźnym lub rozszerzające grupy osób nimi objęte są poprzedzone zmianami prawnymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 roku w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Corocznie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu opracowuje analizę stanu zaszczepienia populacji dzieci i młodzieży w powiecie. Dokonuje się jej na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań przesyłanych przez każdy podmiot leczniczy przeprowadzający szczepienia ochronne w roku sprawozdawczym:

- roczne sprawozdanie ze szczepień ochronnych (MZ-54) przedstawiające stan uodpornienia populacji do lat 19 i grup ryzyka,
- roczne sprawozdanie ze szczepień zalecanych,
- roczne sprawozdanie ze szczepień przeciwko tężcowi wykonanych po ekspozycji,
- kwartalne sprawozdania z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych według ilości wykorzystanych szczepionek,
- kwartalne raporty o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych.

Wzór i terminy sporządzania sprawozdań określają przepisy o statystyce publicznej.

Analiza uwzględnia m.in.:

- stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień, w odniesieniu do poszczególnych punktów szczepień, całego powiatu, województwa oraz całego kraju,
- porównanie stanu zaszczepienia osób podlegających szczepieniom w roku bieżącym do roku poprzedniego,
- stan zaszczepienia przeciwko tężcowi z tytułu zranienia i przeciwko wściekliznie po ekspozycji,
- występowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Wyniki analizy za rok sprawozdawczy są corocznie przedstawiane podmiotom leczniczym przeprowadzającym szczepienia ochronne oraz państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu nadzorował i koordynował wykonywanie rządowego programu uodporniania wrażliwych populacji przeciwko chorobom zakaźnym w podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne w zakresie realizacji szczepień ochronnych na terenie Elbląga, w tym w 17 podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej (Alfa, Dar Serca, Duży Medyk, Hygeia, Jaśminowa, Lifeclinica, Luxmed, Medicus, Nasza Przychodnia, Omnia, Ostoja, Panakeja, Przychodnia Zatorze, Twoje Zdrowie, Vita, Zawada, Zdrowie), 2 podmiotach leczniczych w lecznictwie zamkniętym (w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym 2 punkty szczepień, w Szpitalu Miejskim im. Św. Jana Pawła II 3 punkty szczepień). Corocznie przeprowadzane są planowane kontrole we wszystkich punktach szczepień działających na terenie Elbląga. Dodatkowo w 2025 r. przeprowadzono w punktach szczepień podstawowej opieki zdrowotnej po 2 kontrole (I i II etap) dotyczące weryfikacji kart uodpornienia dzieci i młodzieży do lat 19 z roczników 2024-2006 będących na stanie punktów szczepień, z listami deklaracji NFZ złożonych w podmiotach leczniczych dla tych dzieci oraz ich stanu uodpornienia. Nieprawidłowości w zakresie przeprowadzania szczepień ochronnych nie stwierdzono, natomiast stwierdzono po kontroli, że część dzieci przebywa za granicą i realizacja kalendarza szczepień jest nieznana a karty uodpornienia przeniesione są do archiwum. Na dzień 31.12.2025 r. wykazano 411 takich kart znajdujących się w archiwum.

W roku sprawozdawczym podmioty lecznicze podstawowej opieki zdrowotnej działające na obszarze Elbląga obejmowały opieką profilaktyczną 22217 dzieci do lat 19, w tym 683 urodzonych w 2025 roku.

Realizacja szczepień obowiązkowych w wybranych rocznikach u dzieci do 19 roku życia obniża się z roku na rok. Ze względu na coraz większy zakres działania „ruchów antyszczepionkowych” w mediach społecznościowych, pod wpływami których są młodzi rodzice, podmioty lecznicze mają coraz większy problem z realizacją kalendarza szczepień. Osoby wykazywane w rocznikach podlegających sprawozdawczości w ubiegłych latach nadal wykazane są z brakiem całkowitego lub częściowego uodpornienia przeciwko wyznaczonym chorobom zakaźnym.

W wyniku jeszcze dobrej realizacji wykonania populacyjnych szczepień obowiązkowych do 19 roku życia włącznie, przez wiele lat osiągając wszczepialność powyżej średniej w województwie i znacznie przewyższając średnią stanu zaszczepienia w Polsce, występuje wysoki odsetek mieszkańców niewrażliwych na większość chorób zakaźnych, przeciwko którym przeprowadza się szczepienia obowiązkowe. Dzięki wysokiemu poziomowi zaszczepienia nadal utrzymuje się odporność zbiorowiskowa chroniąca wrażliwe populacje regionu przed wystąpieniem masowych zachorowań na choroby zakaźne.

Szczepienia obowiązkowe

Na przestrzeni lat obowiązek szczepień kalendarzowych realizowanych dla całego rocznika po osiągnięciu przez dziecko określonego wieku był stopniowo rozszerzany i dotyczył szczepień przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, gruźlicy, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (przeciwko *poliomyelitis*), odrze, różyczce, nagminnemu zakażeniu przyusznicy (świnie), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B, od 2017 r. inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, a od 2021 r. również przeciwko zakażeniom rotawirusowym. Natomiast szczepienia przeciwko ospie wietrznej są realizowane jako obowiązkowe jedynie w wybranych grupach dzieci (korzystających ze żłobków lub klubów dziecięcych oraz innych form zbiorowej opieki).

Zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych, w powiecie uodporniono kolejne roczniki przeciwko chorobom zakaźnym w wyznaczonej populacji do lat 19 szczepionkami bezpłatnymi wydanymi do punktów szczepień przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. W tym celu podano 21753 dawki szczepionek do realizacji szczepień obowiązkowych. Dodatkowo jeszcze ok. 39% dzieci do 18 miesiąca życia zaszczepiono szczepionkami zakupionymi przez rodziców w ramach alternatywnego kalendarza szczepień –

szczepionki te są wieloskładnikowe i dają możliwość uodpornienia przeciwko wielu chorobom podczas jednego ukłucia.

W ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych uodporniono:

- 396 dzieci przeciwko ospie wietrznej uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych,
- 85 osób dorosłych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B,
- 962 osoby przeciwko tężcowi poekspozycyjnie,
- 100 osób przeciwko wściekliźnie poekspozycyjnie (łącznie suma z Elbląga i powiatu elbląskiego).

Szczepienia przeciwko tężcowi wykonywały podmioty lecznicze udzielające pierwszej pomocy medycznej po zranieniu i punkty szczepień podstawowej opieki zdrowotnej, natomiast szczepienia przeciwko wściekliźnie realizowano w poradni chorób zakaźnych, a w dni wolne od pracy w oddziale chorób zakaźnych Szpitala Miejskiego im. Św. Jana Pawła II w Elblągu.

Uchylający się od wykonania prawnego obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym

Coraz większy problem stanowią rodzice, którzy bez uzasadnienia odstępują od szczepienia swoich dzieci - pomimo licznych wezwań nie zgłaszają się lub nie wyrażają zgody na szczepienia. Zjawisko to rozpowszechnia się od 2013 roku i ma tendencję wzrostową nie tylko na naszym terenie ale również w całej Polsce. W roku sprawozdawczym po przeprowadzeniu I i II etapu kontroli dotyczącej weryfikacji kart uodpornienia dzieci i młodzieży do lat 19 z roczników 2024-2006 będących na stanie punktów szczepień, z listami deklaracji NFZ złożonych w podmiotach leczniczych u tych dzieci oraz ich stanu uodpornienia, stwierdzono na początku 535 dzieci nie szczepionych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień, których rodzice uchylają się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. Do rodziców tych dzieci zgłoszonych w ubiegłych latach wysłano pisma informujące o celowości szczepień, wskazano medyczne źródła w których można uzyskać wiarygodne informacje o szczepieniach. Przedstawiono w nich również jakie czynności administracyjne będą prowadzone wobec osób, które nadal będą uchylać się od tego obowiązku. Wskutek tych działań w roku sprawozdawczym 116 dzieci zostało poddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym i w związku z tym zakończono postępowanie administracyjne. Do pozostałych rodziców zgłoszonych po kontroli pisma o podobnej treści zostaną wysłane w 2026 r. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostało 419 dzieci, których rodzice nie realizują obowiązku szczepień ochronnych. Wobec tych rodziców będzie prowadzone postępowanie administracyjne.

Pomimo tendencji wzrostowej osób nierealizujących obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym a przez to tendencji spadkowej odsetek uodpornienia populacji, podobnie jak w latach poprzednich tak i w roku sprawozdawczym podmioty lecznicze z Elbląga, realizujące program szczepień ochronnych, osiągnęły jeden z najwyższych w województwie warmińsko-mazurskim poziomów wykonania szczepień obowiązkowych. Osiągnięta odporność na choroby objęte tymi szczepieniami, zarówno indywidualna jak i populacyjna, wpływa na bezpieczeństwo epidemiczne społeczności Elbląga.

Szczepienia zalecane wykonane w podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej

Niezależnie od wykonywania szczepień obowiązkowych, personel punktów szczepień propagował także profilaktykę innych chorób zakaźnych, poprzez wykonywanie szczepień zalecanych nie objętych programem obowiązkowym (m.in. Covid-19, grypa, zakażenia pneumokokowe, ospa wietrzna, zakażenia meningokokowe, zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego, kleszczowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, błonica, tężec, krztusiec, polio, zakażenia wirusem RSV, półpasiec, dur brzuszny, odra, świnka, różyczka, wścieklizna, zakażenia *Haemophilus influenzae* typu B).

W roku sprawozdawczym promowano kalendarze szczepień zalecanych nie tylko dla dzieci ale również dla dorosłych. Kalendarze szczepień dorosłych zostały utworzone przez medyczne towarzystwa naukowe w 2024 r. Wyszczególnione kalendarze szczepień zalecanych dla dorosłych w różnych schorzeniach, w różnych grupach wiekowych, medycynie podróży, pracownikom ochrony zdrowia, kobietom w ciąży, również w roku sprawozdawczym rozpropagowywane były przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu oraz personel medyczny w punktach szczepień.

W 2025 r. zaszczepiono zalecanymi szczepieniami 11942 osoby co stanowi 10,5% w stosunku do liczby mieszkańców objętych opieką medyczną przez podmioty lecznicze działające na obszarze Elbląga, w tym do 19 lat 1663 dzieci co stanowi 7,6%. W stosunku do roku 2024 (8,4%) podwyższył się odsetek zaszczepionych ogólnie i osób do lat 19 (w 2024 r. 6,9%).

- Szczepienia zalecane przeciwko grypie u osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży do lat 19 wykonano w podmiotach leczniczych w ilości większej niż w roku ubiegłym. W roku sprawozdawczym zaszczepiono przeciwko grypie w podmiotach leczniczych na terenie Elbląga 5848 osób, w tym do 19 lat 586 osób i powyżej 65 lat 3 102 osoby.

W związku z możliwością zaszczepienia się w aptece i zakładach pracy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu nie posiada dokładnych danych ilości osób uodpornionych przeciwko grypie (dane te są tylko z punktów szczepień podstawowej opieki zdrowotnej). Pomimo wprowadzenia bezpłatnych szczepień przeciwko grypie dla dzieci do lat 18, kobiet w ciąży i osób starszych powyżej 65 roku życia, jak również z 50 % odpłatnością dla pozostałej populacji, nie nastąpił znaczący wzrost zaszczepionych. Z danych przesłanych z punktów szczepień wynika, że ogólnie uodporniono 5,2% (w 2024 r. 4,5%) populacji objętej opieką medyczną w podmiotach leczniczych działających na terenie Elbląga, w tym w populacji dzieci i młodzieży do lat 19 tylko 2,7% (w 2024 r. 1,7%).

- Szczepienia przeciwko zakażeniom pneumokokowym dla dorosłych wykonano u 323 osób (w 2024 r. 194 osoby), nastąpił wzrost zaszczepienia o 66%. Do wzrostu zaszczepienia przeciwko zakażeniom pneumokokowym osób z grupy ryzyka (m.in. z cukrzycą, chorobami serca, płuc, wątroby, niewydolnością nerek) powyżej 65 roku życia i innych seniorów przyczyniło się rozpropagowanie wśród personelu medycznego i pacjentów kalendarzy szczepień dla dorosłych.
- W roku sprawozdawczym kontynuowano program szczepień przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) dla dzieci po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia, w schemacie dwudawkowym przez wszystkie punkty szczepień w podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej i szkołach.

W 2025 r. podano 2007 dawek szczepionek z programu HPV - na podobnym poziomie jak w 2024 r. (1909 dawek). Dodatkowo uodporniono 603 osoby przeciwko HPV poza programem (tendencja wzrostowa w stosunku do roku 2024 (470 dawek).

Do wzrostu uodpornienia przeciwko HPV w populacji dzieci i młodzieży przyczyniły się: propagowanie szczepień w szkołach przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu, współpraca z mediami, dystrybucja materiałów edukacyjnych do szkół i podmiotów leczniczych oraz kontynuowanie programu powszechnego bezpłatnych szczepień dla dzieci w grupie wiekowej 9 - 14 lat. Dodatkowo rodzice szczepili swoje starsze dzieci, nieobjęte tym programem szczepionką 2-walentną, którą można było nabyć bezpłatnie w aptece na podstawie imiennej recepty do 18 roku życia, a powyżej 18 roku życia z refundacją 50% albo 9-walentną pełnopłatną.

- W roku sprawozdawczym kontynuowano bezpłatne szczepienia przeciwko krztuścowi kobietom w ciąży po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20 tygodnia ciąży szczepionką wydaną do punktów szczepień podstawowej opieki zdrowotnej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. Zaszczepiono 181 kobiet w ciąży w schemacie jednodawkowym, co stanowi 26,5 % w stosunku do nowonarodzonych.

- W 2025 r. wprowadzono bezpłatne szczepienia przeciwko zakażeniom wirusem RSV kobietom w ciąży w podobnym terminie ciąży jak szczepienia przeciwko krztuścowi. Szczepionkę można było nabyć w aptece po otrzymaniu imiennej recepty od lekarza oraz bezpłatnie zaszczepić się w aptece, poradni lekarza rodzinnego lub ginekologicznej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu nie jest w posiadaniu danych ilości zaszczepionych, dane te można uzyskać w oddziale NFZ.
- Do uodpornienia przeciwko Covid-19 w 2025 r. tylko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu prowadził dystrybucję szczepionek do aptek i punktów szczepień podstawowej opieki zdrowotnej (poz). Wydano łącznie 3000 dawek do 9 aptek, aresztu śledczego i 5 punktów szczepień poz.

Oprócz przedstawionych powyżej szczepień zalecanych przeciwko grypie, zakażeniom pneumokokowym, zakażeniom wirusem ludzkiego brodawczaka (HPV), Covid-19, oraz szczepień bezpłatnych przeciwko krztuścowi i zakażeniom wirusem RSV u kobiet w ciąży, uodporniono również w ramach szczepień zalecanych osoby przeciwko:

- zakażeniom meningokokowym – 488,
- ospie wietrznej – 115,
- krztuścowi, błonicy, tężcowi – 928,
- tężcowi (dodatkowo szczepionką pojedynczą) – 31,
- poliomyelitis – 39,
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 272,
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu A – 194,
- kleszczowemu zapaleniu mózgu – 375,
- durowi brzuszemu – 123,
- zakażeniom Haemophilus influenzae typu B – 0,
- półpaścowi – 750,
- zakażeniom wirusem RSV – 1439,
- zakażeniom wirusem ludzkiego brodawczaka (HPV) – 603.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu posiada dane przesłane przez punkty szczepień działające na terenie Elblągu w podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej i szpitali. Nie są to pełne dane, ponieważ apteki, poradnie ginekologiczne przeprowadzające szczepienia nie mają obowiązku udostępniać danych inspektorowi sanitarnemu. Pełne dane o wykonaniu szczepień zalecanych można uzyskać w oddziale wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, który ma dostęp do statystyk wszystkich podmiotów realizujących szczepienia zalecane. Od października 2023 roku istnieje obowiązek udokumentowania szczepień zalecanych w elektronicznej Karcie Szczepień w programie gabinet.gov.pl.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W roku sprawozdawczym zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu 2 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) po szczepieniu przeciwko pneumokokom i błonicy, tężcowi, krztuścowi.

Dystrybucja szczepionek

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w roku sprawozdawczym przekazywał preparaty szczepionkowe przeznaczone do szczepień obowiązkowych do podmiotów leczniczych z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę na przeprowadzanie szczepień obowiązkowych. Podczas transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych zachowany jest tzw. łańcuch chłodniczy (zakres temperatury od 2 do 8°C) oraz stosowane są zasady dobrej praktyki dystrybucji przewidziane w przepisach o prawie farmaceutycznym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu prowadzi racjonalną gospodarkę szczepionkami zakupionymi przez ministra właściwego do spraw zdrowia, nie dopuszcza do braków w dostawie, jak również do ich przeterminowania i utylizacji z tym związanej. Wszystkie punkty szczepień działające na terenie Elbląga posiadają nowoczesne urządzenia chłodnicze z systemem No Frost i monitoringiem elektronicznym rejestrującym temperaturę całodobowo, z powiadamianiem drogą sms o przekroczonych wartościach temperatury. W roku sprawozdawczym

wydano do nadzorowanych punktów szczepień 26117 dawek szczepionek, w tym do punktów szczepień przeprowadzających szczepienia dla mieszkańców Elbląga 20558 dawek.

Szkolenia

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu zorganizował i przeprowadził 2 szkolenia z zakresu szczepień ochronnych dla personelu medycznego z punktów szczepień. Podczas szkoleń przekazano uaktualnioną wiedzę i zmiany w przepisach prawa z zakresu szczepień ochronnych oraz informacje dotyczące nowych szczepionek wprowadzonych do stosowania w Polsce w 2025 r. Przedstawiono również analizy ze szczepień za rok ubiegły, omówiono wykonanie sprawozdań, jak również wymieniano się doświadczeniami z zakresu tematyki szczepień.

Pracownicy sekcji epidemiologii nadzorujący szczepienia ochronne pogłębiali swoją wiedzę uczestnicząc w wielu szkoleniach z zakresu epidemiologii, wakcynologii, pediatrii i medycyny rodzinnej, w formie stacjonarnej i webinarów oraz korzystając z najnowszej literatury medycznej.

IV. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH I PRAKTYK ZAWODOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POD NADZOREM PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W ELBLĄGU W 2025 R.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w 2025 r. sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Nadzorem objęto placówki świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. szpitale i hospicja oraz placówki świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne tj. przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej, poradnie specjalistyczne, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, praktyki zawodowe (lekarskie, pielęgniarские, stomatologiczne).

W roku 2025 skontrolowano 123 podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą spośród 313 ujętych w ewidencji PPIS w Elblągu. Przeprowadzono 140 kontroli sanitarnych, obejmujących:

1. podmioty lecznicze prowadzące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – skontrolowano 3 szpitale,
2. podmioty lecznicze prowadzące inne niż szpitalne stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne skontrolowano - 1 obiekt,
3. podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – skontrolowano 50 obiektów,
4. praktyki zawodowe lekarskie i pielęgniarские – skontrolowano 68 obiekty w tym: 39 indywidualne praktyki lekarzy dentyistów, 25 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, 3 grupowe praktyki lekarskie i 1 grupową praktykę pielęgniarскую,
5. inna działalność - skontrolowano 1 obiekt.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w 2025 r. wydał 4 decyzje administracyjne dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych.

I. Placówki świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawuje nadzór nad trzema placówkami prowadzącymi stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:

1. Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu przy ul. Królewieckiej 146,
2. NU-Med Grupa Spółka Akcyjna w Elblągu przy ul. Królewiecka 146,
3. Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu z lokalizacją w budynkach przy ul. Komeńskiego 35, przy ul. Żeromskiego 22 oraz przy ul. Zw. Jaszczurczego 22.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu przeprowadził kontrole sanitarne we wszystkich trzech nadzorowanych szpitalach i wydał trzy decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia m. in.:

- służby umywalkowo-fartuchowej przy pokojach dla noworodków obserwowanych, wcześniaków, intensywnej opieki noworodków,
- obserwacji bezpośredniej lub przy użyciu kamer wyposażonych w funkcję autostartu, w szczególności możliwości obserwacji twarzy, w pomieszczeniu przeznaczonym dla położnic i noworodka w pierwszych godzinach życia po porodach powikłanych,
- wyposażenia sali operacyjnej dla porodów rozwiązywanych cięciem cesarskim stanowiska resuscytacji noworodka,
- pokoju przygotowawczego pielęgniarского,
- nadającej się do mycia i dezynfekcji powierzchni mebli, urządzeń oraz sprzętu,
- nadającej się do mycia i dezynfekcji powierzchni stolarki drzwiowej, ścian w salach chorych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, brudowniku, ciągu komunikacyjnym,

- bezszcelinowego połączenia ścian z podłogami oraz powierzchni podłóg nadających się do mycia i dezynfekcji.
- myjni do dezynfekcji pojemników transportowych do endoskopów w sposób technologicznie powtarzalny oraz wentylacji mechaniczno-wyciągową w pomieszczeniu zmywalni,
- wejścia dla pacjentów do gabinetu diagnostyczno-zabiegowego nie prowadzącego przez pomieszczenie zmywalni,
- zlewu w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym,
- powierzchni pokoi łóżkowych umożliwiającej wyprowadzenie łóżek oraz prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu,
- sprawnego urządzenia służącego do utylizacji wkładów jednorazowych wraz z zawartością, wentylacji mechanicznej wyciągowej w pomieszczeniu brudownika,
- wentylacji co najmniej grawitacyjnej we wszystkich pokojach łóżkowych oraz w gabinecie pielęgniarstka,
- wentylacji działającej na zasadzie podciśnienia w pomieszczeniu izolatki.

II. Wykonane modernizacje i remonty, doposażenie w sprzęt medyczny.

W roku 2025 w ww. placówkach kontynuowano prace remontowe dostosowywania warunków technicznych i funkcjonalnych pomieszczeń do obowiązujących wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022, poz. 402).

Zakres tych działań obejmował m.in.:

Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu przy ul. Królewieckiej 146 w Elblągu:

1. renowację tapicerek meblowych w pokojach łóżkowych, w gabinetach lekarskich, w pomieszczeniach socjalnych w Oddziale Reumatologii, w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, Oddziale Kardiologii, Oddziale Chirurgii Ogólnej, Oddziale Otolaryngologicznym z Pododdziałem Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Oddziale Noworodka, Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka, Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Oddziale Urologii, Zakładzie Radiologii RTG.
2. prace remontowo-modernizacyjne w:
 - salach łóżkowych i ciągach komunikacyjnych w Pododdziale Kardiologii Inwazyjnej,
 - sali operacyjnej nr 1 i nr 8 w Bloku Operacyjnym,
 - ciągu komunikacyjnym w Aptece Szpitalnej,
 - pracowniach w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej,
 - pomieszczeniu socjalnym pielęgniarek oraz w gabinecie lekarskim w Oddziale Okulistyki,
 - gabinetach lekarskich, gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, sali gipsowej oraz w ciągu komunikacyjnym w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
 - salach łóżkowych w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym,
 - gabinecie przyjęć pacjentów, w pomieszczeniu przygotowawczym pielęgniarstka oraz w sali opatrunkowej czystej i brudnej w Oddziale Chirurgii Ogólnej,
 - pomieszczeniu przygotowawczym dla personelu w Oddziale Otolaryngologicznym z Pododdziałem Chirurgii Szczękowo-Twarzowej,
 - pomieszczeniu socjalnym oraz w gabinecie lekarskim w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.
3. malowanie ścian w:
 - gabinecie lekarskim w Oddziale II Chorób Wewnętrznych,
 - gabinecie badań lekarskich oraz w sali łóżkowej w Oddziale Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego,

- pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym w Oddziale Noworodka, Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka ,
 - pomieszczeniu pobytu dziennego w Oddziale Chirurgii Ogólnej,
 - salach łóżkowych, w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz w ciągu komunikacyjnym w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym,
4. zabezpieczenie w narożniki ścian w pomieszczeniach łóżkowych w Oddziale Reumatologii, w Oddziale Chirurgii Onkologicznej, w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym ,
 5. doposażenie w nowe meble:
 - pomieszczenia socjalnego w Oddziale Reumatologii,
 - pomieszczenia brudownika w Oddziale Kardiologii,
 - gabinetu EEG oraz pracowni densytometru w Zakładzie Radiologii RTG,
 - gabinetu diagnostyczno-zabiegowego w Oddziale Urologii, w Oddziale II Chorób Wewnętrznych,
 - gabinetu lekarskiego w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej ,
 - sali obserwacyjnej w Oddziale Noworodka, Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka ,
 - pomieszczenia brudownika oraz pomieszczenia przygotowawczego pielęgniarstwa w Oddziale Urologii,
 6. doposażenie w urządzenia przeciwsłoneczne okien w salach łóżkowych w Oddziale II Chorób Wewnętrznych, w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym,
 7. zabezpieczenie ścian płytami ochronnymi w:
 - ciągach komunikacyjnych w Pododdziale Kardiologii Inwazyjnej, w Oddziale Chirurgii Ogólnej, w Oddziale Otolaryngologicznym z Pododdziałem Chirurgii Szcękowo-Twarzowej, w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej ,
 - salach łóżkowych w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym,
 8. doposażenie w nowy sprzęt medyczny.

Zakończono kompleksową modernizację wraz z wyposażeniem Oddziału Onkologii i Oddziału Diennej Chemioterapii przeprowadzoną w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa i modernizacja II piętra budynku wielofunkcyjnego na potrzeby oddziału onkologicznego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu pod kątem ograniczenia transmisji zakażeń SARS – CoV-2”, zrealizowanego w ramach Projektu „Dostosowanie infrastruktury WSZ w Elblągu celem zabezpieczenia kompleksowej opieki onkologicznej z uwzględnieniem ograniczenia transmisji zakażeń”

Kontynuowana jest inwestycja pn. „Dobudowa skrzydła do budynku D na potrzeby realizacji świadczeń onkologicznych w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu.”

NU-MED Grupa Spółka Akcyjna Centrum Radioterapii i Usprawniania przy ul. Królewieckiej 146 w Elblągu

Doposażenie Pracowni Tomografii Komputerowej w nowy tomograf komputerowy typ CT Revolution Vibe.

Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu z lokalizacją w budynkach przy ul. Komeńskiego 35, przy ul. Żeromskiego 22 oraz przy ul. Związku Jaszczurczego 22

1. prace remontowo-modernizacyjne w:

- części pomieszczeń parteru w budynku głównym przeznaczonych na potrzeby Oddziału Chorób Płuc oraz Oddziału Rehabilitacji Ogólnej i Neurologicznej w budynku głównym Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II w Elblągu przy ul. Żeromskiego 22,
- pomieszczeniach magazynowych przeznaczonych na potrzeby Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II w Elblągu przy ul. Żeromskiego 22,
- ciągu komunikacyjnym łączącym budynek Centralnej Sterylizatorni z budynkiem głównym szpitala w lokalizacji przy ul. Żeromskiego 22 oraz w ciągu komunikacyjnym łączącym pomieszczenia kuchni z budynkiem głównym szpitala w lokalizacji przy ul. Komeńskiego 35,
- pomieszczeniach szatni pracowników Oddziału Pediatrycznego i Działu Higieny oraz portierni w budynku szpitala w lokalizacji przy ul. Komeńskiego 35,
- pomieszczeniach kuchni, w części pomieszczeń piwnicznych przeznaczonych na potrzeby magazynów środków czystości Działu Higieny Szpitalnej w budynku szpitala w lokalizacji przy ul. Komeńskiego 35,
- pomieszczeniu magazynu brudnej bielizny Działu Higieny w budynku szpitala w lokalizacji przy ul. Żeromskiego 22,
- części pomieszczeń Oddziału Rehabilitacji Ogólnej i Neurologicznej w budynku szpitala w lokalizacji przy ul. Żeromskiego 22,

2. malowanie ścian w:

- części pomieszczeń i ciągu komunikacyjnym Oddziału Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,

3. doposażenie w nowy sprzęt medyczny.

III. Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie specjalistyczne) oraz praktyki zawodowe lekarskie i pielęgniarskie itp.

W roku 2025 skontrolowano stan sanitarny i techniczny w 50 podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz w 68 indywidualnych praktykach lekarskich i pielęgniarskich.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu wydał 2 decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia:

- zlewu w pomieszczeniu porządkowym,
- nadającej się do mycia i dezynfekcji powierzchni mebli, urządzeń oraz sprzętu,
- bezszczelinowego połączenia ścian z podłogami oraz powierzchni podłóg nadających się do mycia i dezynfekcji,
- nadającej się do mycia i dezynfekcji powierzchni ścian w gabinetach lekarskich, pomieszczeniu rejestracji oraz w ciągu komunikacyjnym.

W roku 2025 kontynuowano prace remontowe w związku z koniecznością poprawy warunków technicznych i funkcjonalnych pomieszczeń w placówkach służby zdrowia.

W ramach tych działań:

- zapewniono nowe pomieszczenia porządkowe w Indywidualnej Praktyce Lekarskiej lek. stom. Walery Subocz w Elblągu przy ul. Myliusza 20 oraz w Indywidualnej Praktyce Lekarskiej lek. stom. Urszula Budrewicz w Elblągu przy ul. Wyczółkowskiego 5C,
- zapewniono pomieszczenie sterylizatorni w Klinice Stankiewicz przy Alei Jana Pawła II 3B w Elblągu,
- przeprowadzono prace remontowo-budowlane we wszystkich pomieszczeniach, w którym funkcjonuje NZOZ „Medicus I” w Elblągu przy ul. Królewieckiej 195 ,
- zapewniono pomieszczenie socjalne, szatnię w Perfect Dent Centrum Stomatologicznym Sp z o.o. w Elblągu przy ul. Traugutta 40

- zapewniono wentylację w gabinetach lekarskich, gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych w NZOZ Nasza Przychodnia w Elblągu przy ul. Żeromskiego 2B.

Zarejestrowano nowe podmioty lecznicze spełniające wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022, poz. 402): Reha-El Centrum Rehabilitacji ul. Brzeska 33 Elbląg, Medilea Sp z o.o. ul. Częstochowska 1/2 Elbląg, Travel Clinic Centrum Medyczne ul. Hetmańska 5/16 Elbląg, Dental Synteza Jarosław Migacz ul. Curie-Skłodowskiej 16 Elbląg, AB-Dent Implant EL Adrianna Borowa ul. Mickiewicza 32 Elbląg, Dentysta Katarzyna Chodnikiewicz ul. Przy Bramie Targowej 13A Elbląg, Gabinet Medycyny Szkolnej „Szkol-Med.” Łoś i wspólnicy ul. Saperów 14C Elbląg oraz dwie praktyki lekarskie: Indywidualna Praktyka Lekarska lek. dent Beata Wrześniewska ul. Bałuckiego 4A Elbląg, Indywidualna Praktyka Lekarska Joanna Sikorska-Kapczyńska ul. Królewiecka 201/1 Elbląg.

Przeniesiono do nowych pomieszczeń, spełniających wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022, poz. 402), Indywidualną Specjalistyczną Praktykę Lekarską lek. Doroty Piekarskiej.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu informuje, że w dniu 10.05.2025 r. zorganizował szkolenie dla lekarzy i pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej, pracowników domów pomocy społecznej oraz pracowników socjalnych dotyczące: profilaktyki gruźlicy, błonicy, krztuśca, diagnostyki i leczenia przewlekłych zakażeń wirusem wzw typu C i B oraz zapobiegania zakażeniom poprzez zastosowanie prawidłowych procedur higienicznych. W szkoleniu uczestniczyły 44 osoby.

V. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ W ROKU 2025

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jest jednym z priorytetowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w 2025 roku realizowali nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody na terenie miasta Elbląg, monitorując jakość wody oraz kontrolując funkcjonowanie systemu zaopatrzenia w wodę, a także ściśle współpracując z podmiotami wykonującymi zadanie zaopatrzenia ludności w wodę lub działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.

Miasto Elbląg jest zaopatrywane w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągów sieciowych: Elbląg i Rubno, administrowanych przez Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. przy ul. Rawskiej 2-4.

Podobnie jak w latach ubiegłych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Elblągu prowadził stały nadzór nad jakością wody, pochodzącej z elbląskiego systemu zaopatrzenia w wodę i wodociągu w Rubnie.

Do badań jakości wody w 2025 r. zaplanowano 77 próbek wody z wyżej wymienionych wodociągów, które przekazano do analiz laboratoryjnych. W ramach monitoringu parametrów grupy A (obejmujących podstawowe wskaźniki bezpieczeństwa zdrowotnego wody) pobrano 70 próbek wody oraz 8 prób, w tym 7 planowych i 1 dodatkową, z zakresu badań rozszerzonych (parametrów określonych w obowiązującym przepisie prawnym jako parametry tzw. grupy B), które oprócz badań jakości mikrobiologicznej wody zawierały takie wskaźniki jakości jak m.in.: ołów, kadm, chrom, nikiel, miedź, arsen, antymon, selen, sód, rtęć, a także przeprowadzono dodatkowe oznaczenia w kierunku obecności zanieczyszczeń chemicznych, takich jak, benzo(a)piren, benzen, substancje chloropochodne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, pestycydy, trichloroeten i tetrachloroeten.

W dniu 25 października 2025 r. na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów (ZUO) Sp. z o.o. przy ul. Mazurskiej 42 w Elblągu doszło do pożaru sortowni odpadów, gdzie następuje wstępna segregacja odpadów zmieszanych i odpadów segregowanych. Po przeprowadzonej ocenie ryzyka zdrowotnego wody z ujęcia wodociągu Rubno, dodatkowo została pobrana przez upoważnionych próbkobiorców przedstawicieli PPIS w Elblągu, próbka wody ze stacji uzdatniania wody wodociągu sieciowego Rubno. Zakresem badań objęto parametry grupy B (badanie rozszerzone), określone w Załączniku Nr 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Jakość wody w wodociągach sieciowych: Elbląg oraz Rubno, na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobieranych przez Przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu, pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w 2025 roku, podobnie jak w roku 2024, wykazywała zgodność oznaczanych parametrów z obowiązującymi normatywami, określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Równolegle administrator wodociągów wykonywał w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody, badania w punktach monitoringowych, Przedkładane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu sprawozdania z tych analiz potwierdziły zgodność ich wartości z wymaganiami ww. przepisu.

Ponadto, w 2025 roku, podobnie jak latach poprzednich, Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. prowadziło monitoring występowania ośliczki wodnej w instalacji wodociągowej systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Elblągu. Obserwacje kontrolne prowadzono w 12 punktach w dwóch strefach zasilania w wodę. W 6 punktach tzw. „dolnej” strefy zaopatrzenia czyli w hydroforniach przy ulicach: Wiejskiej, Brzeskiej, Nowowiejskiej i Teatralnej, w mieszkaniu prywatnym przy ulicy Szafirowej w Gronowie Górnym oraz w sklepie przy ulicy Kosynierów Gdyńskich w Elblągu. W strefie „górnej” wytypowano również 6 punktów kontrolnych, do których zalicza się 2 hydrofornie przy ulicach Żyrardowskiej i Sienkiewicza, hydrofornię Stok, jak również wymiennikownię ciepła przy ulicy Myliusza, Stację Uzdatniania Wody „Browar” ulica Koźła i dom wielorodzinny przy ulicy Mierosławskiego.

Ze względu na zmienną ilość występowania ośliczki w różnych punktach kontrolnych częstotliwość odczytu była inna. W strefie „dolnej” w punktach gdzie występuje ona najliczniej tj. w hydroforni przy ulicy Nowowiejskiej, w mieszkaniu prywatnym przy ulicy Szafirowej w Gronowie Górnym oraz w sklepie przy ulicy Kosynierów Gdyńskich odczyt odbywał się raz w tygodniu. W pozostałych punktach tej strefy gdzie zaobserwowano znacznie mniejszy wzrost tego skorupiaka odczyt odbywał się raz na 2-3 tygodnie. Zupełnie inaczej kształtuje się sytuacja w „górnej” strefie. Od dłuższego czasu nie zaobserwowano w niej żadnej formy ośliczki, w związku, z tym pracownicy Elbląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. przeprowadzali odczyt raz w miesiącu. Nadal kontynuowana jest dezynfekcja wody w „dolnej” i „górnej” strefie sieci wodociągu. Procedura odkażania wody prowadzona jest technologią dezynfekcji dwutlenkiem chloru w 3 stacjach uzdatniania wody tj. „Malborska” i „Królewiecka”, znajdujących się na terenie miasta Elbląga oraz „Szopy” zlokalizowanej w miejscowości Karczowiska Górne.

Ponadto w 2025 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu był wodociąg wykorzystujący wodę do działalności na rynku spożywczym – Browar Grupy Żywiec S.A., który jest zasilany w wodę z wodociągu elbląskiego i w niewielkim stopniu z ujęcia własnego. Jakość wody, na podstawie sprawozdań z badań własnych i prowadzonych przez PPIS w Elblągu, odpowiadała kryteriom obowiązujących norm.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), podmioty na terenie miasta Elbląg, odpowiedzialne za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystujący wodę do działalności na rynku spożywczym, prowadzą wewnętrzną kontrolę jakości wody wg. zatwierdzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu harmonogramu badań.

PPIS w Elblągu informuje ponadto, że szczegółowe dane określone w § 23 ust. 2 pkt 2 wyżej wymienionego rozporządzenia tj. dotyczące wielkości produkcji wody dostarczanej przez każdy z opisanych systemów zaopatrzenia w wodę wraz z informacjami o sposobie jej uzdatniania i dezynfekcji, na terenie powiatu grodzkiego z uwzględnieniem danych dotyczących podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody, PPIS w Elblągu przekaże Panu Prezydentowi w postaci szczegółowej oceny obszarowej, sporządzonej dla gminy miasto Elbląg w ustawowym terminie do 31.03.2026 r.

JAKOŚĆ WODY NA PŁYWALNIACH

W roku sprawozdawczym przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu, w ramach kontroli urzędowej, pobrali do badania kontrolne próby wody ze wszystkich objętych nadzorem pływalni tj.: z Centrum Rekreacji Wodnej „Dolinka ” w Elblągu, z pływalni przy ul. Robotniczej, z pływalni w Hotelu „Młyn” w Elblągu i z pływalni w Hotelu „Focus” w Elblągu – jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym odpowiadała wymogom obowiązujących przepisów.

Jakość ciepłej wody użytkowej z natrysków w ww. obiektach również spełniała wymagania sanitarne. Administratorzy ww. pływalni prowadzili wewnętrzną kontrolę jakości wody basenowej, zgodnie z harmonogramem badań zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. Sprawozdania z ww. badań przedkładane były terminowo. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przeprowadzono także kontrole obiektów basenowych w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego i przestrzegania zasad ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – uchybień nie stwierdzono.

BADANIE CIEPŁEJ WODY W KIERUNKU BAKTERII Z RODZ. *LEGIONELLA*

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wewnętrznych instalacjach wodociągowych, wykonywano badania parametru *Legionella* sp. w ciepłej wodzie użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w podmiotach świadczących usługi opiekuńcze, jak również w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W roku sprawozdawczym w ramach sprawowanego nadzoru pobrano łącznie 23 próbki ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku *Legionella* sp. tj. 14 zgodnie z harmonogramem badań na 2025 rok oraz 9 w ramach dochodzenia epidemiologicznego: 6 próbek ciepłej wody użytkowej i 3 próbki zimnej wody. Rozkład ilościowy pobranych próbek przedstawiał się następująco:

- 12 z trzech szpitali i innych przedsiębiorstw podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (hospicjum):
 - Wojewódzki Szpital Zespolony przy ul. Królewieckiej 146 w Elblągu (2),
 - Centrum Radioterapii Usprawniania „NUMED” przy ul. Królewieckiej 146 w Elblągu (2),
 - Szpital Miejski LOKALIZACJA przy ul. Zw. Jaszczurczego w Elblągu (2),
 - Szpital Miejski LOKALIZACJA przy ul. Żeromskiego 22 (2),
 - Szpital Miejski LOKALIZACJA przy ul. Komeńskiego 35 (2),
 - Hospicjum Elbląskie (2),
- 2 próbki z wody w podmiotach świadczących usługi opiekuńcze :
 - Dom Pomocy Społecznej „Niezapominajka” przy ul. Toruńskiej 17 w Elblągu (1),
 - Dom Opieki "Nestor" ul. Mazurska 56b, 82-300 Elbląg (1),
- 9 próbek z wody pobranych w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym w podmiotach leczniczych i wielorodzinnych budynkach mieszkalnych
 - Wojewódzki Szpital Zespolony przy ul. Królewieckiej 146 w Elblągu (1),
 - Szpital Miejski LOKALIZACJA przy ul. Żeromskiego 22 (1),
 - Szpital Miejski LOKALIZACJA przy ul. Komeńskiego 35 (1),
 - Mieszkanie prywatne w budynku przy ul. Kłoczowskiego 23, 82-300 Elbląg (2)
 - Mieszkanie prywatne w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 64, 82-300 Elbląg (2)
 - Mieszkanie prywatne przy ul. Orkana, 82-300 Elbląg (2),

W związku z przekroczeniem dopuszczalnej ilości bakterii *Legionella* sp. w zbadanych próbkach ciepłej wody użytkowej wydano decyzje merytoryczne dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz prowadzących działalność opiekuńczą tj.: Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu przy ul. Królewieckiej 146 (1), Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu, ul. Jana Amosa Komeńskiego 35 (1), Szpital Miejski im. św. Jana Pawła II w Elblągu, ul. Jana Amosa Komeńskiego 35 z lokalizacją ul. Związku Jaszczurczego 22 (1), Dom Pomocy Społecznej „Niezapominajka”, ul. Toruńska 17, 82-300 Elbląg (2). Po przeprowadzonych działaniach naprawczych ww. decyzje uchylono.

W ramach prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego, w związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. w mieszkaniach prywatnych i w podmiotach wykonujących działalność leczniczą wydano decyzje merytoryczne dla: Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Elblągu przy ul. Królewieckiej 146 (1), Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II przy ul. Jana Amosa Komeńskiego 35 w Elblągu (1), Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II przy ul. Jana Amosa Komeńskiego 35 w Elblągu w lokalizacji przy ul. Stefana Żeromskiego 22 (1) oraz dla: Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Jarem”, ul. Janusza Korczaka 29, 82-300 Elbląg (2). Wyżej wymienione decyzje, po zakończeniu działań zmierzających do redukcji bakterii *Legionella* sp. zostały uchylone.

Ponadto, w roku sprawozdawczym, na podstawie wyników z badań próbek pobranych w kierunku oznaczania bakterii *Legionella* sp. wydano: 29 ocen jakości ciepłej wody dla podmiotów opiekuńczych i leczniczych, 5 ocen jakości wody w ramach dochodzenia epidemiologicznego oraz 1 ocenę jakości wody dla administratora krytej pływalni w obiekcie hotelowym (po decyzji z 2024 roku).

Próbki wody ciepłej, na podstawie zaplanowanych harmonogramów badań ciepłej wody użytkowej, pobrano w ramach nadzoru również z natrysków na pływalniach. W 2025 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej ilości bakterii *Legionella* sp. w natryskach na pływalniach.

Wszystkie podmioty lecznicze i opiekuńcze a także administratorzy obiektów użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny przedstawili do akceptacji harmonogramy badań ciepłej wody w kierunku *Legionella* sp. w ramach wewnętrznej kontroli. Przesłane harmonogramy badań na rok 2025 po weryfikacji zostały zaakceptowane. Podmioty na bieżąco raportowały do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu sprawozdania z przeprowadzonych badań.

VI. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W roku 2025 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu były 603 obiekty użyteczności publicznej. W stosunku do roku ubiegłego ilość obiektów zwiększyła się o 28. Ponadto nadzorem objęte były 3 szpitale (w tym 1 szpital w trzech lokalizacjach). Podmioty działające w tych obiektach świadczyły zróżnicowane usługi dla ludności, które wiązały się z różnorodnymi zagadnieniami sanitarno-higienicznymi oraz potencjalnymi zagrożeniami zdrowotnymi.

Największą grupę wśród tych obiektów stanowiły tradycyjnie zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej itp., a także obiekty hotelarskie, szalety publiczne, domy pomocy społecznej, dworce, tereny rekreacyjne (parki, zieleńce, place zabaw), cmentarze, zakłady pogrzebowe oraz obiekty zaliczane do grupy „inne” tj.: sportowe, kulturalno-widowiskowe, parkingi itp.

Nie wszystkie z nich były zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym ze względu na zmienną częstotliwość kontroli wynikającą z przeprowadzonej oceny ryzyka (dotyczy to m. in. zakładów fryzjerskich, hoteli, terenów rekreacyjnych).

Z zaplanowanych do kontroli na 2025 rok 216 obiektów (w tym 3 szpitale), w 180 - tj. 83 % ww. obiektów przeprowadzono kontrole sanitarne. Pozostałych obiektów nie skontrolowano głównie z powodu ich likwidacji bądź zawieszenia działalności, wynikających z sytuacji ekonomicznej przedsiębiorców. Duża liczba obiektów (głównie świadczących usługi w zakresie fryzjerskim i kosmetycznym) zmieniła lokalizację, wówczas, zamiast kontroli planowej, przeprowadzono kontrolę związaną z odbiorem sanitarnym obiektu.

We wszystkich obiektach weryfikowano zaopatrzenie w bieżącą wodę ciepłą i zimną, gospodarkę ściekami i odpadami, postępowanie z brudną i czystą bielizną oraz pościelą, procedury utrzymania czystości, środki do utrzymania czystości i do dezynfekcji, warunki eksploatacji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacji, stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektu. Ponadto w niemalże wszystkich kontrolowanych obiektach podjęto działania informacyjno-edukacyjne w zakresie odpowiadającym obszarowi kontroli w danym podmiocie.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń z wyjątkiem jednego obiektu świadczącego usługi noclegowe. Po przeprowadzonej kontroli w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego obiektu, stwierdzono usterki natury technicznej. W celu doprowadzenia do właściwych standardów technicznych PPIS w Elblągu wydał decyzję administracyjną z terminem wykonania do 31.01.2026 r. Strona wykonała część nakazów decyzji i zwróciła się z wnioskiem o przedłużenie terminu wykonania pozostałych punktów decyzji. Uwzględniając argumenty strony, po przeprowadzonej ocenie ryzyka zdrowotnego, PPIS w Elblągu przychylił się do prośby strony i ustalił nowy termin wykonania zarządzeń decyzji.

W marcu 2025 roku zakończono postępowanie administracyjne prowadzone z powodu stwierdzonego podczas kontroli nienależytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia higienicznosanitarnego w obiekcie świadczącym usługi fryzjerskie (decyzja z 2024 roku). Nieprawidłowości usunięto. Decyzja została uchylona.

We wszystkich obiektach objętych przepisami ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, w trakcie przeprowadzanych kontroli weryfikowano przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-elektronicznych oraz ustawowy obowiązek oznakowania obiektów o powyższym zakazie. Prowadzono również działania edukacyjne w tym obszarze. Naruszeń nakazów ustawy nie stwierdzono.

Mandatów karnych nie nałożono.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru skontrolowano: 4 środki transportu specjalnego – samochody do przewozu zwłok, przeprowadzono 7 kontroli ekshumacji, 1 kontrolę warunków przeprowadzenia imprezy masowej w obszarze działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu, 28 kontroli nowo zarejestrowanych obiektów, nie będących wcześniej pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. Wystawiono także, na pisemny wniosek prowadzących działalność, 3 opinie sanitarne (pozytywne) do kategoryzacji dla obiektów hotelowych.

W sezonie letnim 2025 r. przeprowadzono kontrole placów zabaw wraz z ich wyposażeniem obejmującym m.in. obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (MIS-R), zlokalizowanych na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. Skontrolowano 9 placów zabaw wyposażonych w małą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt domowych (psy, koty), stan higieniczny i techniczny sprzętu do zabaw oraz częstotliwość wymiany piasku w piaskownicach a także zapewnienie koszy na odpady i procedury utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego.

W miesiącach letnich w skontrolowanych piaskownicach przeprowadzona była wymiana piasku, co potwierdzone było fakturami za zakup piasku. Stan wizytowanych placów zabaw nie budził zastrzeżeń w zakresie utrzymania bieżącego porządku. Tereny placów były wyгородzone, posiadały tablice informacyjne o zakazie wprowadzania zwierząt domowych na place zabaw oraz regulaminy korzystania z ww. obiektów, a także oznakowanie o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów e-elektronicznych.

Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Próbek piasku do badań nie pobierano.

Ponadto, w trakcie bieżących kontroli parków/zieleńców objęto nadzorem kontrolnym, znajdujące się na ich terenie obiekty MIS-R, zastrzeżeń nie wniesiono.

W ramach prowadzonego nadzoru w dniu 06.05.2025 r., w związku ze zbliżającym się sezonem letnim, przesłano także do zarządzających placami zabaw pismo z prośbą o wzmożenie nadzoru nad obiektami małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zlokalizowanymi na administrowanym terenie. W piśmie zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia nadzoru nad placami zabaw i terenami rekreacyjnymi, zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt domowych (psy, koty) oraz ptactwa, a szczególnie na stan higieniczny sprzętu do zabaw i częstotliwość wymiany piasku w piaskownicach przed sezonem, przynajmniej dwa razy w jego trakcie oraz każdorazowo po stwierdzeniu w nim obecności widocznych zanieczyszczeń.

W 2025 roku, w związku ze zgłaszanymi interwencjami dot. niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach użyteczności publicznej, będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu przeprowadzono łącznie 8 kontroli o charakterze interwencyjnym:

- 1 kontrolę interwencyjną w obiekcie hotelowym,
- 1 kontrolę interwencyjną obiektu w Domu Pomocy Społecznej,
- 1 kontrolę interwencyjną strefy basenowej,
- 2 wizje lokalne w związku z interwencją na hałas muzyczny,
- 1 wizję lokalną w związku ze zgłoszeniem trujących substancji (gazów) w lokalu mieszkalnym,

Przeprowadzono także 2 kontrole, z uwzględnieniem procedury postępowania wynikającej z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawa przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480 z późn. zm.) dotyczące anonimowych interwencji na działalność prowadzoną w obszarze świadczenia usług kosmetycznych, w obiektach niebędących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu.

Po zweryfikowaniu zgłaszanych zastrzeżeń, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu dnia 4 września 2025 r. wydał decyzję w związku z nienależytym stanem sanitarno-higienicznym w obiekcie świadczącym usługi noclegowe. W stosunku do pozostałych interwencji – w dniu kontroli nieprawidłowości sanitarno-higienicznych nie stwierdzono.

Ogółem wpłynęły 33 wnioski o podjęcie interwencji, w tym 5, po rozpoznaniu właściwości rzeczowej i miejscowej, przekazano zgodnie z kompetencją do właściwego organu.

Pozostałych 28, które rozpatrzono, dotyczyły:

- niewłaściwych warunków mieszkaniowych i bytowych oraz zbieractwa (8),
- nienależytych warunków w obiekcie hotelowym (2),
- zanieczyszczeń odchodami gołębi (3),
- występowania gryzoni (szczurów) w budynkach mieszkalnych i na terenach do nich przyległych (4),
- występowania insektów w lokalach mieszkalnych (4)
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w salonie kosmetycznym (2),
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w lokalu mieszkalnym (1),
- występowania trujących substancji (gazów) w lokalu mieszkalnym (1),
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego strefy basenowej (1),
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiekcie użyteczności publicznej – DPS (1)
- jakości wody przeznaczonej do spożycia (1).

Ponadto, w 2025 roku udzielono pisemnej informacji na złożone wnioski dotyczące:

- wymagań sanitarno-higienicznych w salonie fryzjerskim (1), w salonie masażu (1),
- warunków przeprowadzania ekshumacji (1),
- trujących gazów w lokalu mieszkalnym (1),
- konieczności wpisu do bazy BDO (2),
- badań lekarskich w jednoosobowej działalności gospodarczej (1)

Udzielono również odpowiedzi na 3 pytania w trybie dostępu do informacji publicznej dotyczącej usług świadczonych w zakresie pielęgnacji i stylizacji paznokci.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu zaopiniował warunki organizacji 24 imprez masowych. Wszystkie uzyskały opinię pozytywną. Spośród 24 zorganizowanych w Elblągu imprez (o 4 więcej niż w 2024 r.) 16 miało charakter kulturalno-rozrywkowy a 8 sportowy. Przeprowadzono również 1 kontrolę warunków sanitarno-higienicznych organizacji imprezy masowej. Nieprawidłowości w powyższym obszarze nie stwierdzono.

Na wyróżnienie, z uwagi na stan sanitarno-techniczny oraz zachowanie bieżącej czystości w obiekcie, zasługują: Pływalnia w Hotelu „Młyn” przy ul. Kościuszki w Elblągu, Pływalnia w Hotelu „Focus” przy ul. Stary Rynek 54-59 w Elblągu, Kryta pływalnia MOSiR przy ul. Robotniczej 68 w Elblągu, Park Wodny „Dolinka” przy ul. Moniuszki 27 w Elblągu; hotele: Hotel „Młyn” przy ul. Kościuszki w Elblągu, Hotel „Focus” przy ul. Stary Rynek 54-59 w Elblągu, Hotel „Pod Lwem” przy ul. Kowalskiej 10 w Elblągu; inne zakłady, w których świadczone są usługi hotelarskie: Willa „Piękny Widok” przy ul. Bema 53 w Elblągu; zakłady fryzjerskie: Studio Fryzur „Marco” przy ul. Giermków 19a/2u w Elblągu, Salon Fryzur „Stylista” przy ul. 3 Maja 12/12 w Elblągu, Zakład Fryzjerski przy ul. Szczygła 20 w Elblągu; Salon fryzjerski Zawada Barber Shop, Aleja Jana Pawła II 3 w Elblągu, Salon Fryzjerski Męski BARBER SZOP przy ul. Niepodległości 23 w Elblągu; zakłady kosmetyczne: Salon Urody Marzeny Gross przy ul. Nitschmanna 20-22G w Elblągu, Gabinet Kosmetyczny przy ul. Szarych Szeregów 2c w Elblągu, Gabinet Podologiczny - Stylizacja Paznokci „MONA” przy ul. Ogólnej 23A/2 w Elblągu, Salon Stylizacji Paznokci przy ul. Pomorskiej 27A w Elblągu, Bellis Studio Kosmetyki Twarzy przy ul. Grobla Św. Jerzego 5/U4 w Elblągu, Makijaż Permanentny & Kosmetologia Estetyczna Monika Dąbrowska przy ul. 3 Maja 12/7 w Elblągu, Oliv Skin Kosmetologia Oliwia Fotek przy ul. 3 Maja 12/10 w Elblągu, Salon Urody KaroLine Karolina Wojtczak przy ul. Ogólnej 1C/A w Elblągu, Salon Urody Lwi Pazur przy ul. Królewieckiej 85 w Elblągu; Salon Kosmetyczny „Shanti” przy ul. 3 Maja 7 c/1 w Elblągu; odnowa biologiczna: Solarium Solesito przy ul. Płk. Dąbka 136/6 w Elblągu, Solarium Solesito przy ul. Bałuckiego 4 H w Elblągu, „Endorfina” przy ul. Żeromskiego 2D w Elblągu, Studio Tatuażu Artystycznego i Piercingu STUDIO 12 przy ul. Podgórnej 12 w Elblągu; dworce kolejowe: Dworzec PKP przy Placu Dworcowym w Elblągu; domy pomocy społecznej: Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pułaskiego 1c w Elblągu, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Podgórnej 1 w Elblągu, Dom Pomocy Społecznej „Niezapominajka” przy ul. Toruńskiej 17 w Elblągu, Dzienny dom Senior + przy ul. Zamkowej 16 w Elblągu; tereny rekreacyjne: Park „Dolinka” w Elblągu, Park Miejski „Kajki” w Elblągu; inne obiekty użyteczności publicznej: Centrum Sportowo-Biznesowe przy ul. Grunwaldzkiej w Elblągu, Multikino przy ul. Płk. Dąbka 152 w Elblągu, Park Piekarczyka „Zabawa i Ruch” przy ul. Kowalskiej 19/3 w Elblągu, obiekty sportowe: Stadion Sportowy przy ul. Skrzydlatej 1a w Elblągu.

VII. OCENA WARUNKÓW HIGIENY I BEZPIECZEŃSTWA PRACY

1. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY

Głównymi kierunkami działań podejmowanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w roku 2025 w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego była realizacja zadań zmierzających do poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników, ograniczenia narażenia pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, a tym samym zapobieganie występowaniu chorób zawodowych i innych schorzeń związanych z warunkami środowiska pracy. Działania te zostały określone w „Planach zasadniczych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w 2025 roku” w zakresie higieny pracy oraz nadzoru nad chemikaliami. Głównym celem było prowadzenie przez pion higieny pracy bieżącego nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w zakresie ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, szkodliwych czynników biologicznych występujących na stanowiskach pracy.

W roku 2025 na terenie miasta Elbląga Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór bieżący w zakresie higieny pracy nad 933 zakładami pracy, zatrudniającymi 23 567 pracowników. Zgodnie z podziałem kompetencji nad częścią zakładów pracy zlokalizowanych na terenie „portu morskiego Elbląg” nadzór sprawował Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny z siedzibą w Elblągu.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy w roku 2025 w Elblągu przeprowadzili 34 kontrole w zakładach pracy, m. in. w zakresie przestrzegania przepisów higieniczno-sanitarnych w środowisku pracy, przestrzegania przez pracodawców obowiązku wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Wzmocniony nadzór sprawowano nad zakładami pracy, w których pracownicy są narażeni na czynniki szkodliwe: hałas, czynniki chemiczne, czynniki biologiczne, pyły drewna, drgania mechaniczne działające na organizm człowieka przez kończyny górne lub drgania mechaniczne o ogólnym działaniu na organizm człowieka oraz nad zakładami, w których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów higieniczno-sanitarnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w roku 2025 wydał 8 decyzji administracyjnych zawierających 30 nakazów dotyczących:

- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- utrzymywania pomieszczeń pracy we właściwym stanie sanitarnym,
- utrzymywania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych we właściwym stanie sanitarnym, zapewniania ogrzewania oraz oświetlenia,
- obniżenia stężenia pyłu występującego na stanowiskach pracy ze względu na przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń (NDS),
- sporządzenia rejestru prac dot. czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych oraz rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach,
- przekazania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

W 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu wpłynęły 3 zgłoszenia prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzono kontrolę kompleksową w 1 zakładzie zajmującym się usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Celem państwowej inspekcji sanitarnej w roku 2026 będzie wskazanie pracodawcom zagrożeń, związanych z występowaniem czynników szkodliwych w środowisku pracy, egzekwowanie obowiązków w zakresie bezpieczeństwa warunków pracy w narażeniu na czynniki reprotoksyczne czyli działające negatywnie na rozrodczość i płodność, takich jak np. tlenek węgla, związki boru, ftalany oraz na czynnik rakotwórczy w postaci włókien azbestu w środowisku pracy.

2. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO W OBSZARZE CHEMIKALIÓW

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w 2025 roku sprawował także nadzór nad przestrzeganiem wymogów zawartych w ustawie o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz nadzór nad detergentami, poprzez przeprowadzenie kontroli podmiotów dystrybuujących produkty chemiczne, a także kontrolując podmioty gospodarcze wykorzystujące wyżej wymienione produkty w swojej działalności zawodowej.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzili 20 kontroli formulatorów oraz dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 14 kontroli w zakładach stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej. Wydano decyzję nakazującą wstrzymanie sprzedaży mieszanin chemicznych ze względu na nieprawidłowości dotyczące oznakowania produktów.

W ramach unijnego projektu REACH-EN-FORCE - 13 (REF-13) dotyczącego nadzoru nad produktami chemicznymi sprzedawanymi on-line przeprowadzono 1 kontrolę. Stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące 3 mieszanin chemicznych:

- udostępnianie do powszechnej sprzedaży produktów chemicznych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych (2 produkty),
- oferty sprzedażowej produktu chemicznego nie zawierającej rodzajów zagrożeń i nie pozwalającej na zapoznanie się z etykietą przed zakupem (1 produkt),
- udostępniania do sprzedaży nieprawidłowo oznakowanego produktu chemicznego (1 produkt).

3. NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

Zadania Sekcji Higieny Pracy w 2025 r. w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi dotyczyły:

- kontroli realizacji warunków pozwolenia przez udostępniających na rynku produkty biobójcze przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych,
- kontroli produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych z uwzględnieniem zarówno produktów do zastosowań profesjonalnych, jak i nieprofesjonalnych, dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i internetowej,
- kontroli produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych, dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i internetowej.

W związku z powyższym przeprowadzono czynności kontrolne łącznie w 27 podmiotach (22 dystrybutorów i 6 podmiotów stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej) na terenie miasta Elbląga. Skontrolowano 177 produktów biobójczych. Wydano 6 decyzji administracyjnych z uwagi na:

- brak pozwolenia na obrót produktami biobójczymi (3 produkty),
- udostępnianie do sprzedaży produktów biobójczych po upływie terminu przydatności do użycia (3 produkty),
- udostępnianie do powszechnej sprzedaży produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych (13 produktów),
- udostępnianie do sprzedaży produktów biobójczych, których opakowania są zaprojektowane w sposób stwarzający prawdopodobieństwo przyciągnięcia uwagi dzieci, wzbudzenia ich ciekawości lub wprowadzenia konsumenta w błąd oraz możliwości omyłkowego

zastosowania do innych celów (3 produkty).

W ramach unijnego projektu BPR-EN-FORCE - 3 (BEF-3) dotyczącego poprawności etykiet produktów biobójczych przeprowadzono 1 kontrolę. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. NADZÓR NAD OBROTEM I STOSOWANIEM PREKURSORÓW NARKOTYKOWYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawuje również nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 poprzez kontrolę przepisów:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, ze zm.),
- rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie prekursorów narkotykowych.

Upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu przeprowadzili 5 kontroli w roku 2025 w ramach nadzoru nad obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

5. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole dotyczące zakazu obrotu środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi w obiektach na terenie miasta Elbląga. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Główny Inspektor Sanitarny prowadzi rejestr zatruć w formie elektronicznej jako System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

6. NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

W 2025 r. w ewidencji obiektów nadzorowanych na terenie miasta Elbląga znajdowało się 78 obiektów, w tym:

- 9 podmiotów będących producentami produktów kosmetycznych,
- 71 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi (4 hurtownie i 67 sklepy).

W bieżącym roku sprawozdawczym przeprowadzono 5 kontroli u producentów produktów kosmetycznych oraz skontrolowano 22 obiekty obrotu produktami kosmetycznymi (w tym 5 kontroli interwencyjnych). Podczas czynności kontrolnych dokonano oceny łącznie 576 produktów kosmetycznych.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące produktów kosmetycznych:

- wprowadzanie do obrotu oraz udostępnianie do sprzedaży nieprawidłowo oznakowanych produktów kosmetycznych,
- udostępnianie do sprzedaży produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości,
- udostępnianie do sprzedaży produktów kosmetycznych zawierających substancje zakazane

w produktach kosmetycznych.
W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 6 decyzji administracyjnych.

W 2025 r. w ramach akcji związanej z analizą czystości mikrobiologiczną produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci pobrano 2 próbki produktów kosmetycznych - wyniki zgodne z kryteriami.

Przeprowadzono 2 kontrole w ramach zadania dotyczącego produktów do malowania skóry tzw. tatuaży z henny – nie stwierdzono produktów stosowanych do malowania ciała.

Podjęto działania w zakresie trzech powiadomień z systemu „Safety gate” – unijnego systemu szybkiego ostrzegania o niebezpiecznych produktach niezwywnościowych – nie stwierdzono ofert sprzedaży zakwestionowanych produktów kosmetycznego

7. CHOROBY ZAWODOWE

W 2025 r. postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1836, ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. z 2024 r. poz. 1542).

W roku 2025 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzeń choroby zawodowej u osób zatrudnionych w zakładach pracy znajdujących się na terenie Elbląga. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu wydał 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej, 6 decyzji o braku stwierdzenia choroby zawodowej i 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej. W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających zostało sporządzonych 9 kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

VIII. RAPORT O STANIE SANITARNYM ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYCH NA TERENIE MIASTA ELBLĄG ZA ROK 2025

W roku 2025 na terenie Miasta - Elbląg, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór sanitarny nad 934 obiektami, w tym:

- 50 obiektami produkcji żywności;
- 515 obiektami obrotu żywnością;
- 199 obiektami żywienia zbiorowego otwartego, w tym: 105 zakładami małej gastronomii;
- 117 zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego;
- 5 zakładami usług cateringowych;
- 4 wytwórniami materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 44 miejscami obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Skontrolowanych zostało 443 obiekty.

Wydano:

- 21 decyzji administracyjnych;
- 17 decyzji zmieniających termin wykonania zaleceń;
- 73 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności (*dotyczy zakładów wybudowanych, adaptowanych, zmodernizowanych*);
- 185 decyzji o nałożeniu opłat za czynności kontrolne;
- 89 decyzji o wykreśleniu z rejestru;
- 19 zaświadczeń o spełnieniu wymogów sanitarnych (koncesja na alkohol);
- 151 zaświadczeń o wpisie do rejestru, o dokonaniu zmian;
- 23 zaświadczeń na przewóz środków spożywczych;
- 2 zaświadczenia i opinie (obiekty znajdują się pod stałym nadzorem);
- 2 decyzje o unieruchomieniu (w związku z nieprzestrzeganiem warunków higieniczno-sanitarnych mogących spowodować zagrożenie zdrowia konsumentów wydano decyzje o unieruchomieniu dwóch zakładów. Po usunięciu nieprawidłowości działalność została wznowiona.)

Mandaty karne

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 69 mandatów karnych na sumę 24 400 zł, w tym:

- wytwórnie lodów	1	na sumę	1000 zł
- piekarnie	3	na sumę	1200 zł
- wytwórnie napojów bezalkoholowych	1	na sumę	100 zł
- zakłady gastronomiczne	2	na sumę	1000 zł
- inne wytwórnie żywności	1	na sumę	100 zł
- sklepy spożywcze	25	na sumę	7900 zł
- inne zakłady obrotu żywnością	2	na sumę	400 zł
- magazyny hurtowe	1	na sumę	400 zł
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte	22	na sumę	6600 zł
- zakłady usług cateringowych	4	na sumę	1800 zł

Powody nakładania mandatów:

- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracją producenta,
- brak bieżącej czystości w miejscach produkcji i obrotu żywnością, obecność śladów bytowania szkodników,
- środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia,
- brak dokumentacji HACCP – zapisów, wdrażania, badań właścicielskich.

Kwestionowano i wycofywano z obrotu produkty żywnościowe z powodu ich niewłaściwej jakości zdrowotnej (w roku 2024 o wartości 15 608,56 zł a w roku 2025 o wartości 12 397,67 zł).

Nadal najczęściej spotykanymi wykroczeniami są przeterminowane artykuły spożywcze (przetwory zbożowo-mączne, koncentraty spożywcze, mleko i przetwory mleczne, mięso i przetwory mięsne, podroby i produkty drobiarskie).

W 2025 r. skierowano 1 wniosek o ukaranie do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1448 z późn. zm.).

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną:

- Przeprowadzono jedną wspólną kontrolę w ruchomym punkcie sprzedaży GDA41648, Kamil Blümel, Bielikówek, ul. Szkolna 211/2, 83-050 Kolbudy, stacjonującego na Targowisku Miejskim w Elblągu w związku z wystąpieniami przypadków podejrzenia choroby Zalewu Wiślanego (choroba Haff) (pismo W-MPWIS znak: BŻ-N.9022.8.2.2025 z dnia 19.05.2025 r.). Sporządzono protokół kontroli nr HŻ.9020.2.78.2025.JW.2 z dnia 27 maja 2025 r. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Współpraca z Wojskową Inspekcją Weterynaryjną, przeprowadzono:

- Przeprowadzono jedną wspólną kontrolę sanitarną w Elbląskim Centrum Mięsnym „EL-HURT” PRODUKCJA I HANDEL Jolanta Grudzień, Zbigniew Grudzień Sp. j., ul. Kochanowskiego 11, 82-300 Elbląg. Sporządzono protokół kontroli nr HŻ.9020.2.30.2025.JW.2 z dnia 20 marca 2025 r. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Przeprowadzono 38 kontroli w związku interwencjami konsumentów na niewłaściwą jakość środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego

Zgłoszone nieprawidłowości:

- niewłaściwa jakość produktów spożywczych,
 - obecność szkodników,
 - niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
 - środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia i/lub dacie minimalnej trwałości,
 - nieskutecznej wentylacji (emisja nieprzyjemnych zapachów),
 - niewłaściwego składowania odpadów,
 - nieodpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń oraz wyposażenia,
- Wystawiono 10 mandatów karnych na kwotę 4000 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. w placówkach oświatowych, szpitalach, domach opieki społecznej, półkoloniach i półzimowiskach dokonano 60 teoretycznych ocen jadłospisów.

Pobrano 4 jadłospisy do oceny ilościowo-jakościowej.

Jako nieprawidłowe oceniono 4 jadłospisy.

Najczęściej pojawiające się błędy w zakresie jakości żywienia:

- niedostateczna ilość porcji warzyw i/lub owoców;
- niedostateczna ilość porcji ryby;
- brak różnorodności podawanych produktów mlecznych;
- produkty niezgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

W coraz większej ilości placówek oświatowych zauważalna jest pozytywna zmiana. Wypracowywane są zdrowe nawyki żywieniowe wśród dzieci oraz wprowadzane jadłospisy oparte na różnorodnych produktach uwzględniających węglowodany złożone, czy sezonowość warzyw i owoców. Intendenci wysyłani są na szkolenia poprawiający zakres ich wiedzy dotyczącej żywienia. Jednocześnie pozostaje część placówek, w których panuje przestarzałe podejście do żywienia dzieci (brak owoców i warzyw przy każdym posiłku). Uwzględniając obecne ceny środków spożywczych na rynku oraz stawkę żywieniową w placówkach ciężkie jest zapewnienie dzieciom porcji ryby dwa razy w dekadzie bądź zwiększenie różnorodności warzyw/owoców dawanych do każdego posiłku.

Pobrano do badań laboratoryjnych 154 próbki. Zakwestionowano 2 próbki:

- jedną próbkę krajowych malin tj. „Maliny”, wyprodukowanych przez: Zieleniak Sp. z o.o., ul. Chopina 41/2, 20-023 Lublin, zakład produkcyjny: Cuple 43, 24-200 Bełżyce, pobranych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w kierunku pozostałości pestycydów. Badanie laboratoryjne wykazało przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu bifenazatu (suma bifenazatu i diazenu bifenazatu wyrażona jako bifenazat);
- jedną próbkę importowanego suplementu diety tj. „SOLGAR BŁONNIK Mieszanina roślinnych, rozpuszczalnych i nierozpuszczalnych błonników” wyprodukowaną przez: Solgar Inc. Oficjalny, podmiot odpowiedzialny: MCO Health BV Wormerweg 1, 1311XA Almere, Netherlands/ wyprodukowaną w: USA pobraną do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności w kierunku oceny prawidłowości znakowania oraz analizy laboratoryjnej suplementu diety, w aptece „Apteka Centrum” przy ul. Węgrowskiej 3 w Elblągu. Ocena znakowania wykazała brak informacji o ilości netto produktu ponadto przeprowadzona analiza laboratoryjna przedmiotowego suplementu diety wykazała niższą od zadeklarowanej przez producenta na opakowaniu zawartość błonnika;

Ogólną ocenę zakładów żywieniowo - żywnościowych w poszczególnych grupach przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1 Zestawienie zbiorcze klasyfikacji obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie Miasta – Elbląg za rok 2025

nr GUS	rodzaj obiektów	liczba obiektów		
		wg ewidencji w ciągu roku	w tym	
			skontrolowanych	
	Obiekty produkcji żywności	50	42	
01	Wytwórnice lodów	8	8	
02	Automaty do lodów	3	3	
04	Piekarnie	6	6	
05	Ciastkarnie	10	9	
06	Przetwórnice owocowo warzywne i grzybowe	1	1	
07	Browary i słodownie	1	1	
08	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	1	1	
10	Zakłady garmazeryjne	6	5	
13	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	1	
17	Wytwórnice suplementów diety	0	0	
21a	Producenci żywności w warunkach domowych	10	3	
21b	Inne wytwórnice żywności	3	3	
	Obiekty obrotu żywnością	515	220	
22	Sklepy spożywcze	311	134	
22a	w tym super, hipermarkety	33	21	
23	Kioski spożywcze	16	10	
23a	w tym kioski na targowiskach sprzedające mięso	2	0	
23b	w tym kioski na targowiskach sprzedające inne środki spożywcze	1	0	
24	Magazyny hurtowe	25	8	
25	Obiekty ruchome i tymczasowe	33	10	
26	Środki transportu	27	25	
27	Apteki	32	7	
27	Inne obiekty obrotu żywnością	71	26	
	Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	199	108	
28	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	199	108	
28a	w tym zakłady małej gastronomii	90	48	
28b	w tym zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	15	6	
29	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	117	60	
29a	Stołówki pracownicze	1	1	
29b	Bufety przy zakładach pracy	0	0	
	w tym w systemie cateringowym	0	0	
29d	Bloki żywienia w szpitalach	5	2	
29d ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	4	1	
29e	Kuchenki niemowlęce	1	1	
29g	Bloki żywienia w domach opieki społecznej	7	5	
29g ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	1	0	
29h	Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	11	1	
	w tym w systemie cateringowym	6	0	
29i	Stołówki szkolne	22	14	
29i ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	3	2	
29j	Stołówki w bursach i internatach	6	2	

29k	stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach	10	10	
29l	Stołówki w przedszkolach	44	18	
29l ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	9	5	
29ł	Stołówki w domach dziecka i młodzieży	2	2	
29m	Stołówki studenckie	1	0	
29n	Stołówki w zakładach specjalnych	2	1	
29p	Inne zakłady żywienia	5	3	
	w tym w systemie cateringowym	3	3	
29o	Zakład usług cateringowych	5	5	
31	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	4	2	
32	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	44	6	
32a	w tym: a) hurtownie b) sklepy	4 40	2 4	
	OGÓŁEM	934	443	

IX. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH w ELBLĄGU

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad placówkami dla dzieci i młodzieży przeznaczonymi zarówno na pobyt dzienny, jak i całodobowy, dla których warunki i zasady funkcjonowania określają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w odniesieniu do żłobków i klubów dziecięcych,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w odniesieniu do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w odniesieniu m. in. do miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w odniesieniu do uczelni oraz szkół wyższych,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w odniesieniu do m.in. placówek wsparcia dziennego, placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku.
- higieny procesów nauczania.

1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży: W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór nad 121 stałymi placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz 43 placówkami wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży (21 placówek wypoczynku zimowego i 22 placówki wypoczynku letniego). Katalog placówek objętych nadzorem obejmował:

- żłobki, kluby dziecięce,
- przedszkola,
- szkoły wszystkich typów, w tym szkoły wyższe,
- placówki wsparcia dziennego,
- placówki wychowania pozaszkolnego,
- placówki z pobytem całodobowym,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wypoczynku i rekreacji.

W 2025 r. przeprowadzono łącznie 128 kontroli sanitarnych.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2025 r. :

- utworzono Niepubliczny Żłobek „To Mi Gra” w Elblągu, przy ul. Królewieckiej 217,
- utworzono Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Mali Giganci” w Elblągu, przy ul. Grunwaldzkiej 2,
- utworzono I LO CN-B (liceum mundurowe) w Elblągu, przy ul. Grunwaldzkiej 2.

2. Stan sanitarny budynków lub ich części, w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dla dzieci i młodzieży: w 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania dzieci i młodzieży nie stwierdził nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej.

3. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej: Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. We wszystkich skontrolowanych placówkach stwierdzono dobry stan techniczny urządzeń, pomieszczeń sanitarnych, podłączenie do

instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, bieżącą czystość oraz zapewnienie bieżącej zimnej i ciepłej wody oraz środków higieny osobistej, co składa się na podstawowe standardy higieniczne. Większość obiektów wyposażona była w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających, jednak stwierdzono również 6 placówek, w których standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były przekroczone. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, wszystkie placówki zapewniły dostęp do zimnej i ciepłej wody bieżącej, pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk, papier toaletowy).

4. Higiena procesu nauczania:

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżąca kontrola w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków i odpowiedniej organizacji pracy ucznia w celu jego ochrony przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce. W trakcie sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w szkołach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu podejmował również działania o charakterze prewencyjnym w zakresie profilaktyki wad postawy np. ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, ocena obciążenia ucznia plecakami/tornistrami, właściwej organizacji procesu nauczania, np. higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych, promowania dobrych praktyk, np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

W 2025 r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Właściwie dobrany tornister korzystnie wpływa na kształtowanie prawidłowej postawy ciała u dzieci i młodzieży. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, opierającymi się na wynikach badań WHO, waga tornistra nie powinna przekraczać od 10 do 15% masy ciała ucznia. Dodatkowo ciężar powinien być rozłożony równomiernie, a uczeń powinien nosić tornister na obu ramionach. W 2025 r. ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przeprowadzono w 1 szkole podstawowej, w 25 oddziałach. W badaniu brało udział 497 uczniów. Pomiary wykazały, że zbyt ciężkie plecaki nosiło 132 uczniów, co stanowi ok. 26,5% wszystkich poddanych ocenie. Zbyt duże obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych może powodować nasilenie bólu pleców, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie prowadzić do skrzywienia kręgosłupa. W trosce o stan zdrowia uczniów został wprowadzony prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniły uczniom miejsca na podręczniki i przybory szkolne (szafki indywidualne, szafki lub półki w klasach). Ponadto dokonano oceny dostosowania mebli do warunków antropometrycznych przedszkolaków w 1 placówce, skontrolowano 75 stanowiska, nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono. Istotnym elementem mającym wpływ na higienę procesu nauczania jest również właściwa organizacja

i przebieg procesu nauczania, w tym tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych. W 2025 r. dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych pod względem higienicznym w 6 szkołach. Podczas czynności kontrolnych zwracano szczególną uwagę na stałą porę rozpoczynania zajęć lekcyjnych, z nie większą od 1 godziny różnicą czasu rozpoczynania zajęć w poszczególnych dniach tygodnia, jak również różnicę liczby godzin lekcyjnych w kolejnych dniach tygodnia – nie większą od 1 godziny. Niezgodności rozkładów zajęć lekcyjnych z zasadami higieny w skontrolowanych szkołach wykazano w 3 placówkach (dot. zmianowości w oddziałach I-III oraz zatrudnienie personelu pedagogicznego w kilku placówkach).

Dodatkowo, w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych monitorowano kwestię związaną z odpoczynkiem ucznia w czasie trwania przerw międzylekcyjnych w aspekcie m.in. zapewnienia odpowiedniego (wystarczającego) czasu na odpoczynek lub zjedzenie posiłku, jak również możliwości spędzenia przerw na świeżym powietrzu. Spośród 20 placówek skontrolowanych w tym obszarze w 11 z nich funkcjonują przerwy krótsze niż 10 minut (przeważnie są to przerwy na początku i końcu zajęć). W pozostałych szkołach zapewnione są przerwy 10 min, z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową. Dodatkowo 19 skontrolowanych szkół umożliwia uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu. W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb uczniów, dyrektorzy części placówek zapewniają im stały dostęp do wody przeznaczonej do spożycia – źródła/poidła, dystrybutory wody lub napoju wystawianego w dzbankach w pomieszczeniu stołówki.

5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego: W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2025 r., w szkołach różnych typów (wraz ze szkołą wyższą) wykazano, że z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem, w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego – pokój nauczycieli, mogli korzystać uczniowie 15 szkół, 1 szkoła dysponowała szkolnym zespołem sportowym bez boiska, 1 szkoła dysponowała salą gimnastyczną z boiskiem, 1 szkoła dysponowała tylko salą rekreacyjno-zastępczą, 1 szkoła dysponowała salą rekreacyjno-zastępczą z boiskiem. Całkowity brak zaplecza sportowego stwierdzono w przypadku 2 placówek.

Podczas kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych – w 15 szkołach uczniowie mieli możliwość korzystania z natrysków, jednak tylko 1 szkole natryski używane były zawsze po zajęciach wychowania fizycznego, w 5 szkołach natryski były używane sporadycznie, w 1 szkole używane były tylko po zajęciach dodatkowych.

6. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży: W 2025 r. w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 103 turnusy zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży (26 turnusów wypoczynku zimowego oraz 77 turnusów wypoczynku letniego). Skontrolowano wypoczynek dzieci i młodzieży na 39 turnusach, kontrole nie wykazały uchybień w zakresie warunków sanitarno-higienicznych.

W roku 2025 na turnusach zimowego i letniego wypoczynku organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Opracowano regulaminy oraz wdrożono procedury zawierające zasady bezpieczeństwa oraz podejmowano stosowne działania profilaktyczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz prawidłowego przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży.

7. Podsumowanie:

W roku 2025 w skontrolowanych placówkach zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne ulegają poprawie, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych. W 5 placówkach wykonano remonty kapitalne części zespołów sanitarnych, w 6 placówkach wymieniono oświetlenie sztuczne w pomieszczeniach dydaktycznych oraz w ciągach komunikacyjnych, w 11 placówkach różnego typu wykonano remonty bieżące sali zajęć, pomieszczeń dydaktycznych, sali gimnastycznych, szatni dla uczniów, korytarzy, pokoi mieszkalnych, świetlic.

Nadal jednak istnieją placówki, w których należałoby poprawić warunki higieniczne tak, aby odpowiadały obowiązującym wymogom. Potrzeby w tym zakresie znane są dyrektorom tych placówek, jednakże ich zaspokajanie jest znacznie ograniczone względami ekonomicznymi.

W 2 szkołach istniejący stan wymaga przeprowadzenia stosownych prac remontowych, w placówkach tych prowadzone jest postępowanie administracyjne. Ponadto w części placówek wskazana byłaby modernizacja zespołów sanitarnych, jak również doprowadzenie do właściwego stanu dróg i przejść wokół budynków.

X. PROMOCJA ZDROWIA i OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej opierały się o założenia Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) ustalonego na lata 2021-2025, a także o wytyczne opracowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie. Działalność oświatowo-zdrowotna miała charakter wielokierunkowy (objęte nią były różne problemy zdrowia publicznego). Adresowane były do całego społeczeństwa, a przeprowadzano je w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach ochrony zdrowia sprawującymi opiekę nad matkami, małymi dziećmi, młodzieżą szkolną oraz dorosłymi na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego. Oświatę zdrowotną szerzono w różnych formach takich jak zajęcia edukacyjne, punkty promocji zdrowia, konkursy wiedzy, wywiady medialne, artykuły do lokalnych gazet, informacje w social mediach itp., skierowaną do wybranych grup społeczeństwa: seniorzy, dorośli, w tym personel szkolny i przedstawiciele służby zdrowia, a także dzieci, młodzież szkolna oraz ich rodzice,.

INTERWENCJE PROGRAMOWE OGÓLNOPOLSKIE

PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ”

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości uczniów na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program jest skierowany do uczniów V-VIII klas podstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 XVIII edycję programu „Trzymaj Formę!” zrealizowały 32 szkoły podstawowe - 18 z Elbląga (2078 uczniów) i 14 z powiatu elbląskiego (1574 uczniów). W programie wzięło udział w sumie 4866 uczniów i 2107 rodziców.

Szkolni koordynatorzy programu zostali przeszkoleni z treści programowych, założeń programu i sposobu realizacji podczas szkolenia inauguracyjnego. W szkoleniu wzięło udział 14 nauczycieli. Szkoły realizujące program otrzymały także pakiety edukacyjne zawierające poradniki dla szkolnych koordynatorów oraz gotowe scenariusze zajęć.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili 12 zajęć edukacyjnych na temat zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej i szkodliwości energetyków dla 355 uczniów z 7 szkół podstawowych (110 uczniów z 3 elbląskich szkół i 255 uczniów z 4 szkół na terenie powiatu elbląskiego). Informacja o zajęciach ukazała się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

W ramach programu PPIS w Elblągu zorganizował Powiatowy Konkurs Wiedzy „Wiem, co jem” dla uczniów klas VII-VIII z Elbląga i powiatu elbląskiego. Konkurs odbył się w budynku Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu. W konkursie wzięło udział 30 uczniów z 17 szkół podstawowych (10 szkół z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego). Uczniowie rozwiązywali test zawierający 35 pytań zamkniętych. Komisja konkursowa wyłoniła 4 laureatów konkursu: I i III miejsce zajęli uczniowie z Międzynarodowej SP Regent w Elblągu, II miejsce uczennica z SP Nr 11 w Elblągu, wyróżnienie uczennica z SP w Zielonce Pasleckiej. W ramach konkursu nawiązano współpracę z Rektorem Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu, Dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego oraz Prezes i Wiceprezes Zarządu Banku Żywności w Elblągu. Informacja o konkursie i laureatach została opublikowana w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu oraz na stronie lokalnych mediów.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej sprawowali nadzór nad przebiegiem etapu powiatowego ogólnopolskiego konkursu wiedzy „Trzymaj Formę!”, organizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny.

W roku szkolnym 2025/2026 do realizacji XIX edycji programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” przystąpiło 26 szkół, w tym 13 z Elbląga i 13 z terenu powiatu elbląskiego. Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarkom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

PROGRAM PROFILAKTYKI HIV I AIDS

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń wirusem HIV, a także zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV drogą kontaktów seksualnych.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej publikowali w roku 2025 w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu (strona Facebook) informacje na temat profilaktyki i testowania w kierunku HIV, Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych, Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS, Światowego Dnia AIDS.

Sekcja PZiOZ przeprowadziła 17 zajęć edukacyjnych na temat profilaktyki HIV i zwalczania AIDS dla 610 uczniów (490 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych z Elbląga i 120 uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych z Pasłęka). Zajęcia przeprowadzono także dla podopiecznych Stowarzyszenia „Tacy Sami” w Elblągu.

Podczas szkolenia dla pielęgniarek z punktów szczepień z Elbląga i powiatu elbląskiego, zorganizowanego przez sekcję Szczepień PSSE w Elblągu, prowadzono stoisko edukacyjne z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych dot. profilaktyki HIV. W szkoleniu wzięły udział 33 pielęgniarki.

Z okazji Światowego Dnia AIDS w Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu odbył się XXIV Powiatowy Konkurs Wiedzy o HIV/AIDS. W konkursie uczestniczyło 28 uczniów z 17 szkół podstawowych (7 szkół z Elbląga i 10 szkół z powiatu elbląskiego) i 11 szkół średnich (9 szkół z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego). Uczniowie rozwiązywali test zawierający 40 pytań zamkniętych. Komisja konkursowa wyłoniła 7 laureatów konkursu: w kategorii klas VII-VIII I miejsce zajął uczeń z SP w Żurawcu, II miejsce uczeń z SP w Rogajnach, III miejsce uczeń z SP w Młynarach, wyróżnienie otrzymał uczeń z SP w Nowakowie; w kategorii klas I-II szkół średnich I miejsce zajął uczeń z I LO w Elblągu, II miejsce uczeń z Zespołu Szkół w Pasłęku, III miejsce uczeń z Międzynarodowego Liceum Regent College w Elblągu. W ramach konkursu nawiązano współpracę ze Starostą Elbląskim Panem Maciejem Romanowskim, Rektorem Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu, Dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Elblągu, Dyrektorem Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych w Elblągu, Dyrektorem NZOZ Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza” w Elblągu oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie. Wszyscy uczestnicy dostali dyplomy za udział w konkursie. Informacja o konkursie i laureatach została opublikowana w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu oraz na stronie lokalnych mediów.

Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dot. profilaktyki HIV/AIDS do szkół ponadpodstawowych (5 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego), 2 szpitali na terenie Elbląga oraz IFMSA – Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny.

PROGRAM „CZyste Powietrze wokół nas”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci dotyczących radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców.

W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 11 przedszkoli, w tym 9 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 396 przedszkolaków i 275 rodziców. Przedszkolni koordynatorzy programu otrzymali od PSSE w Elblągu elektroniczne oraz papierowe materiały programowe.

W roku szkolnym 2025/2026 do programu zgłosiło się 19 przedszkoli, w tym 15 z Elbląga i 4 z terenu powiatu elbląskiego. Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu przeprowadziła szkolenie inauguracyjne dla 5 nowych przedszkolnych koordynatorów na temat założeń programu i sposobu jego realizacji. Koordynatorzy otrzymali również papierowe oraz elektroniczne materiały programowe. Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”

„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Program skierowany jest do dzieci z IV klasy szkoły podstawowej, grupa wiekowa 9-10 lat i ich rodziców. Główne cele programu to opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W IX edycji programu w roku szkolnym 2024/2025 wzięły udział 22 szkoły podstawowe, w tym 12 z Elbląga i 10 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 1010 uczniów klas IV i 856 rodziców.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili 1 zajęcia edukacyjnych na temat szkodliwości palenia tytoniu dla 58 uczniów ze Szkoły Podstawowej SPSK w Elblągu. Informacja o zajęciach ukazała się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

Do X edycji programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 26 szkół podstawowych w tym 16 z Elbląga i 10 z terenu powiatu elbląskiego.

Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarcom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

Pracownicy PSSE w Elblągu przeprowadzili 2 zajęcia edukacyjne na temat szkodliwości palenia tytoniu dla 44 uczniów z SP w Rogajnach i SP w Młynarach.

Akcja „Światowy Dzień Bez Tytoniu” - 31.05.2025 r.

Celem głównym akcji jest zwalczanie zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych, ograniczenie liczby osób palących oraz zwrócenie uwagi na skutki zdrowotne palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych.

Z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu zamieszczono 8 postów o profilaktyce uzależnienia od nikotyny, skutków palenia oraz działaniach prowadzonych na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego.

W ramach akcji pracownicy Promocji Zdrowia przeprowadzili 1 zajęcia edukacyjne dla 27 uczniów ze szkoły podstawowej w Elblągu na temat szkodliwości palenia tytoniu i korzystania z papierosów elektronicznych.

Podczas Elbląskich Dni Oddechowych prowadzono punkt promocji zdrowia, w którym udzielano porad dotyczących profilaktyki palenia i rzucania palenia tytoniu. Odbiorcami było 200 dorosłych Elblążan.

Akcja „Światowy Dzień Rzucania Palenia” - 20.11.2025 r.

Głównym celem akcji jest zwalczanie zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych, ograniczenie liczby osób palących oraz zwrócenie uwagi na skutki zdrowotne palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych.

Z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili zajęcia edukacyjne na temat szkodliwości dymu tytoniowego i korzystania z elektronicznych papierosów. Zajęcia były skierowane do 510 uczniów, w tym do 275 uczniów z 4 elbląskich szkół podstawowych i 1 szkoły średniej oraz 235 uczniów z 5 szkół podstawowych na terenie powiatu elbląskiego. Zajęciami objęto także 110 rodziców dzieci z elbląskiego przedszkola i szkoły podstawowej. W sumie przeprowadzono 17 zajęć edukacyjnych.

W ramach akcji zamieszczono także informację na stronie Facebook PSSE w Elblągu na temat Światowego Dnia Rzucania Palenia, w tym korzyści z zaprzestania palenia.

Profilaktyka uzależnienia od tytoniu i e-papierosów

Celem głównym działań jest zwalczanie zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych, ograniczenie liczby osób palących oraz zwrócenie uwagi na skutki zdrowotne palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych wśród dorosłych i młodzieży.

W ramach profilaktyki pracownicy PZiOZ przeprowadzili 7 zajęć edukacyjnych dla 196 uczniów z 4 szkół podstawowych znajdujących się na terenie powiatu elbląskiego.

Informacje na temat uzależnienia od nikotyny, e-papierosów oraz przeprowadzonych działań publikowano w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

Podczas obchodów Elbląskiego Święta Chleba (23.08.2025 r.) na Starym Mieście funkcjonował punkt promocji zdrowia PSSE w Elblągu, w którym prowadzono poradnictwo zdrowotne na temat uzależnienia od nikotyny. Z porad skorzystało 30 osób.

Na stronie Facebook PSSE zamieszczono 2 posty dotyczące przeprowadzonych zajęć.

PROGRAM „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”

Celem programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 11 szkół średnich, w tym 7 z Elbląga i 4 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 311 uczniów.

Na stronie Facebook PSSE w Elblągu została przygotowana informacja o rozpoczęciu naboru do programu w roku szkolnym 2025/2026. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarkom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

Do programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 11 szkół ponadpodstawowych, w tym 9 z Elbląga i 2 z terenu powiatu elbląskiego.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili szkolenie dla 11 szkolnych koordynatorów oraz realizatorów programu na temat założeń programu, sposobu realizacji oraz sprawozdawczości z programu. Koordynatorzy otrzymali materiały ze szkolenia, a także materiały edukacyjne dot. profilaktyki uzależnienia od substancji psychoaktywnych m.in. na temat alkoholu, nikotyny i środków zastępczych. Informacja o szkoleniu ukazała się na stronie Facebook PSSE w Elblągu.

PROGRAM „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Celem programu edukacyjnego „Wybierz życie – pierwszy krok” jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 12 szkół średnich, w tym 10 szkół z Elbląga i 2 z Pasłęka, z udziałem 1060 uczniów oraz 233 rodziców. Pracownicy sekcji PZiOZ PSSE w Elblągu przeprowadzili 14 zajęć edukacyjnych dla 546 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych, w tym 3 szkół z Elbląga i 2 szkół z Pasłęka.

Do programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 12 szkół średnich, w tym 10 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 1008 uczniów

Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarkom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

Pracownicy PZiOZ PSSE w Elblągu przeprowadzili szkolenie inauguracyjne dla 11 szkolnych koordynatorów na temat założeń programu i sposobu realizacji. Szkolni koordynatorzy programu otrzymali od PSSE w Elblągu elektroniczne oraz papierowe materiały programowe.

Na stronie Facebook PSSE w Elblągu zamieszczono 14 postów dotyczących profilaktyki HPV, w tym szczepień ochronnych.

PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Głównym założeniem programu jest zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczające do przedszkoli.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 5 przedszkoli, w tym 4 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 246 przedszkolaków i 275 rodziców.

W roku szkolnym 2025/2026 do programu zgłosiło się 8 przedszkoli, w tym 7 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego. Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

W ramach programu przeprowadzono dystrybucję elektronicznych materiałów programowych do 8 przedszkolnych koordynatorów programu.

PROGRAM „ZNAMIE? ZNAM JE”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, w tym przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz uświadomienie wartości odpowiednich zachowań i postaw. Program został opracowany przez Fundację Gwiazda Nadziei pod honorowym patronatem Głównego Inspektora Sanitarnego oraz merytorycznym patronatem Fundacji „Gwiazda Nadziei”.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 20 szkół średnich, w tym 14 z Elbląga i 6 z powiatu elbląskiego. Liczba uczniów objętych edukacją to 1590 osób.

W roku szkolnym 2025/2026 do programu zgłosiło się 16 szkół średnich, w tym 12 z Elbląga i 4 z powiatu elbląskiego. Programem zostanie objętych 1489 uczniów.

Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarkom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

Pracownicy PZiOZ PSSE w Elblągu przeprowadzili szkolenie inauguracyjne dla 11 szkolnych koordynatorów na temat założeń programu i sposobu realizacji. Szkolni koordynatorzy programu otrzymali elektroniczne oraz papierowe materiały programowe. Informacja o szkoleniu ukazała się na stronie Facebook PSSE w Elblągu. Ponadto pracownicy PZiOZ PSSE w Elblągu zamieścili 6 postów dotyczących treści programowych na stronie Facebook PSSE.

PROGRAM „PODSTĘPNE WZW”

Program edukacyjny „Podstępne WZW” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz kształtowanie prawidłowych zachowań w stosunku do osób zakażonych.

W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 18 szkół średnich, w tym 13 z Elbląga i 5 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 2091 uczniów.

Pracownicy PZiOZ PSSE w Elblągu przeprowadzili 15 zajęć edukacyjnych na temat profilaktyki WZW A, B i C dla 573 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych, w tym 4 z Elbląga i 2 z Pasłęka.

Na stronie Facebook PSSE w Elblągu zostały opublikowane informacje dotyczące testowania w kierunku HCV oraz przebiegu programu.

W roku szkolnym 2025/2026 do programu zgłosiło się 16 szkół średnich, w tym 12 z Elbląga i 4 z powiatu elbląskiego.

Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu. Oferta programowa została także przedstawiona pielęgniarkom szkolnym podczas szkolenia przeprowadzonego przez Niepubliczny Zakład Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia Szkol-Med w Elblągu.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili szkolenie dla 11 szkolnych koordynatorów oraz realizatorów programu na temat założeń programu, sposobu realizacji oraz sprawozdawczości z programu. Koordynatorzy otrzymali programowe materiały edukacyjne. Informacja o szkoleniu ukazała się na stronie Facebook PSSE w Elblągu.

PROGRAM MŁODZI ŚWIADOMI

#MłodziŚwiadomi, to projekt edukacyjny, który swoją pilotażową edycję miał w 2024 roku w województwie warmińsko-mazurskim. Jest to pierwsza inicjatywa w kraju skierowana do młodzieży szkolnej z profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową. Realizują go wspólnie: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie, Wydział Lekarski Collegium Medicum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Miejski Szpital Zespolony w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Higieny i Zdrowia Publicznego. Od 2025 roku funkcjonuje jako ogólnopolski program edukacyjny.

W ramach rozpropagowania programu PPIS w Elblągu udzielił wywiadu do internetowej gazety port.El na temat założeń i realizacji przedsięwzięcia. Informacje o programie oraz realizowanych działaniach na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego zamieszczano w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

Pracownicy PZiOZ przeprowadzili w 2025 roku 38 zajęć edukacyjnych dla 32 dorosłych oraz 849 uczniów ze szkół średnich w Elblągu i powiecie elbląskim na temat epidemiologii, objawów, profilaktyki, dróg zakażenia i diagnostyki chorób przenoszonych drogą płciową, w tym HIV, HAV, HBV, HCV, HPV, kiły. Zajęcia skierowano do 32 dorosłych z Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Tacy Sami” oraz 729 uczniów z 4 szkół średnich z Elbląga i 120 uczniów z 2 szkół średnich z Pasłęka

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Akcja „ZDROWE FERIE”

Celem interwencji było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem zimowym. Grupę docelową stanowiły dzieci i młodzież przebywająca w placówkach wypoczynku zimowego. Akcja trwała od 27.01.2025 r. do 09.02.2025 r. i obejmowała tematykę profilaktyki chorób zakaźnych, higieny rąk, prawidłowego nawodnienia i profilaktyki wszawicy.

Podczas trwania ferii publikowano w mediach społecznościowych informacje na temat profilaktyki chorób sezonowych, bezpieczeństwa podczas ferii oraz higieny rąk. Zajęcia o tej samej tematyce zostały przeprowadzone dla 171 podopiecznych z 3 placówek wypoczynku zimowego na terenie Elbląga.

W ramach akcji przeprowadzono 6 zajęć o tej samej tematyce dla 171 podopiecznych z 3 placówek wypoczynku zimowego na terenie Elbląga.

Akcja „ZDROWE WAKACJE”

Celem interwencji było podniesienie wiedzy w zakresie zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim. Tematem przewodnim w roku 2025 była profilaktyka chorób odkleszczowych, ochrona przed nadmiernym promieniowaniem UV, prawidłowa higiena rąk oraz właściwe nawodnienie organizmu. Grupę docelową stanowiły przede wszystkim dzieci i młodzież przebywająca w placówkach wypoczynku letniego, jednakże akcja została skierowana również do ogółu społeczeństwa, w tym seniorów. Akcja trwała od czerwca do września 2025 r.

W ramach działań akcyjnych zamieszczono w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu posty nt. bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego, w tym bezpieczeństwa nad wodą, podczas burzy, podczas upałów, ochrony przed nadmiernym promieniowaniem UV, profilaktyki chorób odkleszczowych, bąblowicy, Barszczu Sosnowskiego, zatruc pokarmowych, prawidłowego nawodnienia organizmu i odżywiania podczas wakacji, bezpiecznego grzybobrania oraz zagrożeń wynikających z zabawy w fontannach i zanieczyszczonych piaskownicach. Na temat zachowania zdrowia podczas wakacji ukazał się również artykuł w gazecie internetowej port.El.

W ramach akcji przeprowadzono 13 zajęć edukacyjnych na temat zdrowia podczas wypoczynku letniego, prawidłowej higieny rąk, nawodnienia organizmu, profilaktyki chorób odkleszczowych i ochrony przed nadmiernym promieniowaniem UV dla 492 dzieci, w tym uczestników półkolonii zorganizowanych w 5 szkołach podstawowych na terenie Elbląga oraz uczniów 1 szkoły podstawowej i jednego przedszkola na terenie powiatu elbląskiego. Ponadto z tematyki bezpiecznego zachowania podczas wakacji przeprowadzono zajęcia dla 30 seniorów z DPS Niezapominajka w Elblągu.

Przesłano materiały edukacyjne w wersji elektronicznej do 44 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 22 z powiatu elbląskiego) i 19 zespołów szkół średnich (16 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego) dot. bezpiecznych wakacji (prawidłowe nawodnienie podczas upałów, profilaktyka chorób odkleszczowych, ochrona przed nadmiernym promieniowaniem UV, higiena rąk). Przeprowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie papierowej do 5 placówek na terenie Elbląga.

Akcja „MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców przyszłych pierwszoklasistów w zakresie higieny pracy w szkole i w domu, w tym: właściwy dobór umeblowania (stolika/biurka, krzesła) do stanowiska pracy dziecka, racjonalne odżywianie, kontrola zawartości plecaków i dążenie do zmniejszenia ciężaru plecaków/tornistrów. Akcja trwała od marca do października 2025 roku.

W ramach akcji zamieszczono na stronie Facebook oraz Twitter PSSE w Elblągu artykuły wraz z grafikami edukacyjnymi nt. doboru plecaków szkolnych, wyprawki szkolnej i roli II śniadania w żywieniu dzieci. Przesłano również elektroniczne materiały edukacyjne do 45 przedszkoli (38 z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego) oraz 44 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 22 z powiatu elbląskiego) skierowane do rodziców dzieci rozpoczynających naukę w I klasie szkoły podstawowej na temat wszawicy, doboru tornistrów szkolnych oraz mebli do stanowiska pracy dziecka.

Zorganizowano 10 spotkań z rodzicami przyszłych pierwszoklasistów z 4 elbląskich przedszkoli oraz 6 szkół podstawowych, w tym 4 szkół z Elbląga i 2 szkół na terenie powiatu elbląskiego na temat doboru mebli do stanowiska pracy dziecka, wyboru tornistrów szkolnych, profilaktyki wad postawy, racjonalnego odżywiania dziecka oraz profilaktyki wszawicy. Edukacją objęto 323 rodziców. Podczas zajęć prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących tematyki akcji.

Podczas obchodów „Elbląskiego Święta Chleba” (23.08.25 r.) na Bulwarze Zygmunta Augusta w Elblągu stanął punkt promocji zdrowia PSSE w Elblągu, na którym prowadzono rozdawnictwo ulotek „Informacje dla rodziców dzieci, które rozpoczną naukę w szkole podstawowej” oraz poradnictwo dotyczące doboru plecaków szkolnych, mebli do nauki, znaczenia drugich śniadań i właściwego nawodnienia w żywieniu dzieci. Działaniem objęto 50 osób.

Akcja „ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA”

Światowy Dzień Zdrowia jest upamiętnieniem powstania Światowej Organizacji Zdrowia (7 kwietnia 1948 r.). Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na aktualną problematykę z zakresu zdrowia publicznego.

W roku 2025 hasłem przewodnim akcji było: „Healthy beginnings, hopeful futures - Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”, które wzywało rządy i społeczność medyczną do zwiększenia wysiłków na rzecz wyeliminowania możliwych do uniknięcia zgonów matek i noworodków oraz do nadania priorytetu długoterminowemu zdrowiu i dobremu samopoczuciu kobiet.

W ramach akcji prowadzono działania informacyjne w mediach społecznościowych na temat badań i szczepień profilaktycznych dla kobiet, zdrowia psychicznego kobiet oraz szczepień profilaktycznych dla noworodków.

W trakcie szkolenia dla pielęgniarek z punktów szczepień, które odbyło się w NZOZ KARAN „Dom Zacheusza” prowadzono stoisko edukacyjne z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych dotyczących chorób przenoszonych drogą płciową, w tym HPV i HIV.

W ramach akcji przeprowadzono zajęcia na temat zasad zdrowego żywienia dla 25 rodziców uczniów z elbląskiej szkoły podstawowej i 173 uczniów z 2 szkół podstawowych na terenie powiatu elbląskiego.

Podczas obchodów Światowego Dnia Zdrowia PSSE w Elblągu zorganizowało Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej, podczas których oprowadzono po placówce 90 dzieci z 1 elbląskiego przedszkola i 1 elbląskiej szkoły podstawowej. Dla uczniów odbyły się również zajęcia na temat profilaktyki chorób odkleszczowych i prawidłowego mycia rąk.

Edukacja żywieniowa

Celem edukacji żywieniowej jest kształtowanie wśród ogółu społeczeństwa prawidłowych postaw i nawyków żywieniowych, poszerzanie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej w codziennym życiu oraz edukacja konsumencka, czego konsekwencją ma być ograniczenie występowania chorób cywilizacyjnych takich jak otyłość, cukrzyca, miażdżyca.

W 2025 roku pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili 15 zajęć edukacyjnych na temat zasad prawidłowego odżywiania, nawodnienia, stosowania suplementów diety, szkodliwości napojów energetyzujących i odczytywania informacji zawartych na etykietach produktów spożywczych. Zajęcia były skierowane do 272 uczniów z 6 szkół podstawowych (4 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego), 154 rodziców uczniów z 3 elbląskich szkół podstawowych i 2 szkół z powiatu elbląskiego.

Podczas happeningu informacyjnego „Bezpieczny Elbląg” udzielono wywiadu dot. bezpieczeństwa zdrowotnego, słuchaczami było 200 seniorów z DPS Niezapominajka w Elblągu i Domu Seniora + w Elblągu.

Na stronie Facebook oraz Twitter Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu przez cały rok opublikowano 18 postów z informacjami dotyczącymi prawidłowego odżywiania, w tym między innymi o znaczeniu II śniadania w codziennej diecie, prawidłowego nawodnienia organizmu, profilaktyki zatruc pokarmowych, stosowania suplementów diety oraz szkodliwości spożywania napojów energetyzujących.

Pracownicy PZiOZ wzięli udział w kampanii EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”, w ramach której zamieszczono 17 postów na stronie Facebook PSSE w Elblągu dotyczących bezpieczeństwa żywności, w tym suplementów diety, higieny, znakowania żywności oraz szkodników i chorób roślin. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne dotyczące rozważnego korzystania z suplementów diety oraz szkodliwości napojów energetyzujących dla 150 uczniów z 2 elbląskich szkół podstawowych.

Higiena osobista i higiena rąk

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej prowadzili działania edukacyjne mające na celu profilaktykę chorób przenoszonych przez brudne dłonie poprzez naukę prawidłowego mycia rąk. Działania skierowano do wszystkich grup wiekowych nie tylko poprzez publikację materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu, ale również zajęcia dla wszystkich grup wiekowych.

W ramach działań profilaktycznych pracownicy PZiOZ prowadzili 22 zajęcia na temat prawidłowej higieny rąk, w których wzięło udział 84 przedszkolaków z 1 elbląskiego przedszkola i 1 przedszkola z powiatu elbląskiego, 617 uczniów z 10 szkół podstawowych z Elbląga i 30 seniorów z DPS Niezapominajka w Elblągu. Informacje o zajęciach ukazały się w mediach społecznościowych Facebook PSSE w Elblągu.

W mediach społecznościowych PSSE w Elblągu opublikowano 22 posty dot. Światowego Dnia Higieny Rąk oraz znaczenia mycia i dezynfekcji dłoni dla zdrowia. Przeprowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych do 45 przedszkoli (38 z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego), 44 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 22 z powiatu elbląskiego), 19 szkół średnich (16 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego), 41 placówek opieki zdrowotnej (35 z Elbląga i 6 z powiatu elbląskiego) oraz 2 uczelni wyższych w Elblągu.

PPIS w Elblągu udzielił wywiadu na temat prawidłowej higieny rąk dla gazety internetowej express elbląg.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu zorganizowali Punkty Promocji Zdrowia, na których prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz konsultacje tematyczne dotyczące prawidłowej higieny rąk. Punkty stanęły podczas obchodów „Dni Elbląga” (28.06.25 r.), „Święta Chleba” w Elblągu (23.08.25 r.), Festynu Rodzinnego Banku Żywności

(15.06.25 r.) oraz Dni Otwartych PSSE w Elblągu (11.04.25 r.). Działaniami objęto 470 osób dorosłych i dzieci.

Profilaktyka chorób odkleszczowych

W ramach profilaktyki chorób odkleszczowych pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zamieścili 20 postów na stronie Facebook, Twitter i oficjalnej stronie PSSE w Elblągu na temat kleszczy i chorób odkleszczowych – występowania, wyglądu, środków ochrony, sposobu usuwania, objawów kleszczowego zapalenia mózgu i boreliozy. Przeprowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych dot. profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu do 11 placówek, w tym 1 przedszkola z powiatu elbląskiego, 9 szkół podstawowych (7 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego) oraz Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

Pracownicy przeprowadzili 13 zajęć edukacyjnych na temat kleszczy i profilaktyki chorób odkleszczowych dla 450 uczniów z 1 przedszkola w powiecie elbląskim, 8 szkół podstawowych (7 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego) oraz 30 seniorów z DPS Niezapominajka w Elblągu.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu zorganizowali Punkty Promocji Zdrowia, na których prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz konsultacje tematyczne dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych i prawidłowego usuwania kleszcza ze skóry. Punkty stanęły podczas obchodów „Dni Elbląga” (28.06.25 r.), „Święta Chleba” w Elblągu (23.08.25 r.), Festynu Rodzinnego Banku Żywności (15.06.25 r.) oraz Dni Otwartych PSSE w Elblągu (11.04.25 r.), łącznie 4 stoiska edukacyjne w Elblągu, w których uczestniczyło 423 osoby. Relacja z obchodów ukazała się w mediach społecznościowych Facebook PSSE w Elblągu.

Profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

W ramach profilaktyki wszawicy pracownicy PZiOZ przeprowadzili 16 zajęć edukacyjnych dla 602 rodziców przedszkolaków z 8 elbląskich przedszkoli i uczniów 1 szkoły podstawowej w Elblągu oraz 7 zajęć dla 197 uczniów z 4 szkół podstawowych w Elblągu. Podczas zajęć poruszono zagadnienia pedikulozy i parazytów, omówiono objawy wszawicy i innych chorób pasożytniczych, drogi przenoszenia, profilaktykę oraz leczenie.

Przeprowadzono również elektroniczną dystrybucję materiałów edukacyjnych o profilaktyce pedikulozy i parazytów do 44 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 22 z powiatu elbląskiego) oraz 45 przedszkoli (38 z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego). Przeprowadzono także dystrybucję papierową do 23 szkół podstawowych i 13 przedszkoli.

Pracownicy PZiOZ PSSE w Elblągu zamieścili w mediach społecznościowych 11 postów dotyczących pedikulozy, parazytów i bąblowicy.

Profilaktyka grypy i innych chorób zakaźnych oraz promocja szczepień ochronnych.

W ramach profilaktyki grypy na stronie Facebook i Twitter zamieszczono informacje dotyczące profilaktyki grypy - jak chronić się przed grypą, dlaczego warto się zaszczepić, antybiotyki a grypa.

W ramach profilaktyki innych chorób zakaźnych w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu ukazały się informacje na temat profilaktyki gruźlicy, legionellozy, salmonellozy, krztuśca, błonicy, COVID-19, polio, odry, wścieklizny, HCV, HPV, grypy ptaków, choroby HAFF, gorączki zachodniego Nilu, antybiotykoodporności i Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach. Liczba postów: 67.

PPIS w Elblągu udzielił wywiadu do gazety port.El, info.elbląg, express Elbląg, Radio Olsztyn oraz ESKA Elbląg na temat epidemiologii i profilaktyki grypy, chorób sezonowych, krztuśca, gruźlicy, wścieklizny i COVID-19.

W ramach profilaktyki zakażeń HPV i HCV przeprowadzono zajęcia dla 6 podopiecznych Ośrodka Kuratorskiego Nr 2 w Elblągu.

W kwietniu obchodziliśmy Europejski Tydzień Szczepień, którego celem jest zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyka związanego ze spadkiem osób zaszczepionych. W ramach akcji oraz rozpowszechnienia wiedzy na temat szczepień ochronnych przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 35 seniorów z DPS w Elblągu oraz przesłano materiały informacyjne na temat szczepień przeciwko gruźlicy, krztuścowi, błonicy, HPV do 13 żłobków

(11 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego), 45 przedszkoli (38 z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego), 44 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 22 z powiatu elbląskiego), 19 szkół średnich (16 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego), 41 placówek opieki zdrowotnej (35 z Elbląga i 6 z powiatu elbląskiego). ” Kampania w 2025 roku była kluczowa w walce z powracającymi chorobami zakaźnymi i ma na celu zwiększenie wyszczepialności w grupach o najniższym poziomie ochrony. Hasłem przewodnim w roku 2025 było „Szczepienia dla wszystkich są możliwe dla każdego człowieka”

Inne działania profilaktyczne

Pracownicy PSSE w Elblągu w roku 2025 zamieścili na stronie Facebook i Twitter posty na temat: higieny psychicznej, stresu i przeciążenia, depresji, profilaktyki poparzeń barszczem Sosnowskiego, profilaktyki uzależnienia od alkoholu, nowych narkotyków, tytoniu, profilaktyki chorób sercowo-naczyniowych, udaru, profilaktyki układu oddechowego – POCHP- przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, profilaktyki zatruc grzybami oraz postępowania w razie zatrucia, nowotworów, bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego i letniego. W ramach Światowego Dnia Zdrowia poruszono tematy nowotworów jelita grubego, szyjki macicy, badań w ciąży, depresji poporodowej. Zamieszczono również posty na temat E-rejestracji pacjentów na badania, WOBASZ – Wieloośrodkowe Ogólnopolskie Badania Stanu Zdrowia Ludności, HEMA i diHema, TMHDC-substancji drażniących i alergizujących w preparatach kosmetycznych, TPO – alert o zakazie stosowania substancji w lakierach światłoutwardzalnych do paznokci, bezpieczeństwa podczas imprez z użyciem fajerwerków. W ramach profilaktyki legionellozy, krztuśca, błonicy, Polio, odry, pneumokoków, meningokoków i zatruc pokarmowych stworzono własne ulotki edukacyjne, które wykorzystano podczas tworzenia artykułów w mediach społecznościowych.

Pracownicy PSSE w Elblągu, którzy pełnili rolę grzyboznawcy, udzielili 14 porad dotyczących profilaktyki zatruc grzybami poprzez oględziny przyniesionych przez interesantów okazów grzybów.

Podczas obchodów „Dni Elbląga” (28.06.25 r.), „Święta Chleba” w Elblągu (23.08.25 r.), Festynu Rodzinnego Banku Żywności (15.06.25 r.) oraz Dni Otwartych PSSE w Elblągu (11.04.25 r.), pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu zorganizowali Punkty Promocji Zdrowia, na których prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz konsultacje tematyczne dotyczące higieny rąk, profilaktyki chorób odkleszczowych, prawidłowego nawodnienia organizmu, zatruc pokarmowych, wszawicy, zatruc grzybami, profilaktyki uzależnienia od substancji psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową, profilaktyki wad postawy, ochrony przed nadmiernym promieniowaniem UV. Łącznie stanęły 4 stoiska edukacyjne, w których wzięło udział 1140 osób. Relacja z obchodów ukazała się w mediach społecznościowych FB PSSE w Elblągu.

WSPÓŁPRACA NAWIĄZANA PRZEZ PIS NA POZIOMIE POWIATOWYM **W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI OŚWIATOWO-ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA**

Pracownicy Sekcji PZiOZ aktywnie współpracują z jednostkami i organizacjami na terenie miasta Elbląg i powiatu elbląskiego wspomagając ich działania jak również korzystając z ich pomocy przy realizacji własnych przedsięwzięć. Należą do nich między innymi:

- Urząd Miasta w Elblągu
- Starostwo Powiatowe w Elblągu
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu
- Szpital Miejski w Elblągu
- Bank Żywności w Elblągu
- Stowarzyszenie KARAN w Elblągu
- Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu
- Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu
- Ośrodek Kuratorski Nr 2 w Elblągu
- Szkoła Podstawowa Nr 12 w Elblągu
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Elblągu
- Placówki nauczania i wychowania z Elbląga i powiatu elbląskiego
- Lokalne media

XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

A. CZĘŚĆ STATYSTYCZNA

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w mieście Elbląg realizowane były następujące działania:

I. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

- Wydano 4 opinie sanitarne uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- Wydano 4 opinie dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Wydano 3 opinie w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

II. Opiniowanie przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko

- ⤴ Wydano 19 opinii sanitarnych w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym: 3 opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 16 opinii o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
- ⤴ W zakresie uzgadniania warunków realizacji wydano 4 opinie sanitarne określające warunki realizacji przedsięwzięć dla których było prowadzone postępowanie środowiskowe.

III. Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych

- Wydano 9 opinii sanitarnych uzgadniających dokumentację projektową (projekty budowlane, projekty technologiczne).

IV. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego

- Wydano 16 opinii sanitarnych w trybie art. 56 Prawa budowlanego w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym.

B. CZĘŚĆ OPISOWA

I. Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wydano 4 opinii sanitarnych dla:

- Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru inwestycji portowych przy ul. Żytniej w Elblągu.
- Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru między rzeką Elbląg a ul. Mazurską w Elblągu.
- Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Stawidłowej – Zielony Zakątek w Elblągu.
- Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Północna Modrzewina w Elblągu.

II. Opiniowanie przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko

- Wydano 4 opinie sanitarne określające warunki realizacji przedsięwzięć dla których było prowadzone postępowanie środowiskowe:
 - „Punkt skupu złomu w Elblągu przy ul. Dębowej 1, dz. nr 439, 197/2, 216/2 część”.
 - „Rozbudowa instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub całkowitej pojemności ponad 25000 ton, zlokalizowanej na działce nr ewid. 158/1 w obrębie ewid. 26 przy ul. Mazurskiej 42 w Elblągu”.
 - „Rozbudowa hali produkcyjnej o cz. IV wraz z budową instalacji do odzysku energii metodą pirolizy odpadów i biomasy na terenie zakładu Metal Expert Sp. z o. o. Sp. J. przy ul. Kwiatkowskiego 14 w Elblągu”.
 - „Rozbudowa zakładu DC Damian Bielecki – Eksploatacja ściany lakierniczej przeznaczonej do malowania natryskowego z zastosowaniem pistoletu pneumatycznego przy użyciu wyrobów rozpuszczalnikowych i wodorozcieńczalnych na terenie działki ewidencyjnej nr 382 obręb ewidencyjny 24, przy ul. Kasztanowej 10 w Elblągu”.
- Dla 3 przedsięwzięć wydano opinię stwierdzającą potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko:
 - „Budowa zakładu produkcyjnego wytwarzającego materiały izolacyjne oparte o asfalt i akryl, na działkach nr 149/9 i 149/8 obręb 25, gmina Miasto Elbląg”.
 - „Modernizacja obiektu sportowego przy ul. Krakusa 25 w Elblągu”.
 - „Zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku z funkcji gospodarczo-garażowej na blacharnię i lakiernię samochodową, zlokalizowaną przy ul. Malborskiej 103 w Elblągu
- Dla 16 przedsięwzięć wydano opinie stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w tym m.in.:
 - ▲ „Przebudowa zbiornika biogazu w ramach zadania „Wymiana powłok zbiornika biogazu wraz z elementami związanymi na terenie oczyszczalni ścieków w Elblągu”.
 - ▲ „Przebudowa tramwajowego odcinka trakcyjnego w Al. Grunwaldzkiej od ul. 3 Maja do ul. Polnej w Elblągu”.
 - ▲ „Budowa Domu Studenta w ramach projektu o nazwie: Rozbudowa kompleksu Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu o budynek Domu Studenta oraz budynek dydaktyczny na działce ewid. 38/43 w Elblągu przy ul. Lotniczej”.
 - ▲ „Punkt skupu złomu i metali kolorowych przy ul. Rawskiej w Elblągu”.
 - ▲ „Budowa zakładu Schmid Polska Sp. z o. o. – budowa hali produkcyjno-magazynowej z częścią socjalno-biurową wraz z infrastrukturą towarzyszącą zlokalizowaną na działkach ewidencyjnych nr 395, 396, 901 obręb ewidencyjny 0027 w Elblągu”.
 - ▲ „Zbiornik wodny na potoku Dębica w Elblągu”.

III. Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – wydano 9 opinii sanitarnych w tym m.in. dla:

- ▲ „Projekt technologiczny lokalu usługowego przewidzianego na zespół gabinetów medycznych, usytuowanego w istniejącej zabudowie mieszkalno-usługowej przy ul. Kowalskiej 8-9 w Elblągu”.
- ▲ „Przebudowa budynku przychodni i dostosowanie go do funkcji prosektorium działającego na potrzeby Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych zlokalizowanego przy ul. Związku Jaszczurczego w Elblągu”.
- ▲ „Projekt przebudowy i rozbudowy budynku przy ul. Bema 9 w Elblągu wraz ze zmianą sposobu użytkowania na funkcję żłobka, wykonaniem niezbędnej infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem terenu oraz rozbiórką istniejącej przybudówki po stronie wschodniej budynku”.
- ▲ „Rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania obiektu na budynek mieszkalny wielorodzinny wspomagany przez Pomoc społeczną przy ul. Gen. Kazimierza Puławskiego 2 w Elblągu”.
- ▲ „Projekt technologiczny adaptacji istniejącego lokalu usługowego przeznaczonego na potrzeby zespołu gabinetów stomatologicznych zlokalizowanych w istniejącej zabudowie mieszkalno-usługowej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 7a/1, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Projekt technologiczny budynku handlowo-usługowego przy ul. Łęczyckiej 29 w Elblągu”.
- ▲ „Projekt technologiczny lokalu usługowego przewidzianego na zespół gabinetów medycznych, usytuowanego w budynku mieszkalno-usługowym ul. Wigilijna 13-14/B, Elbląg”.
- ▲ „Projekt technologiczny zmiany sposobu użytkowania części usługowo-handlowej w budynku mieszkalnym jednorodzinnym na funkcję gabinetów medycyny estetycznej zlokalizowanych przy ul. Modlińskiej 131, dz. nr 715 w Elblągu”.
- ▲ „Przedszkole prywatne „To Mi Gra” przebudowa wraz ze zmianą funkcji z przeznaczeniem II kondygnacji budynku na przedszkole (II etap), ul. Królewiecka 217, 82-300 Elbląg”.

IV. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego

Inwestycje uruchamiane w 2025 r. mające wpływ na stan sanitarno-higieniczny miasta:

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

- „Przebudowa II piętra budynku wielofunkcyjnego na potrzeby Oddziału Onkologicznego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu pod kątem ograniczenia transmisji zakażeń SARS-CoV-2”.
- „Przebudowa III piętra budynku wielofunkcyjnego na potrzeby Diennej Chemioterapii w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu pod kątem ograniczenia transmisji zakażeń SARS-CoV-2”.

Obiekty nauki i wychowania

- ▲ „Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku handlowego (byłej hurtowni) na żłobek – I etap realizacji, z lokalizacją na dz. nr 494/2, obr. ewid. 5, ul. Królewiecka 217, 82-300 Elbląg”.
- „Przebudowa budynku przychodni wraz ze zmianą sposobu użytkowania dla funkcji prosektorium działającego na potrzeby Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych przy ul. Związku Jaszczurczego 22 w Elblągu”.

Zakłady pracy zatrudniające powyżej 10 osób

- „Budowa budynku hali produkcyjnej z częścią biurowo-socjalną, zlokalizowanego przy ul. Sulimy 1, dz. nr 838/9, 838/10 w Elblągu”.
- „Budowa hali produkcyjno-magazynowej z częścią biurowo-socjalną wraz z obiektami towarzyszącymi oraz niezbędną infrastrukturą techniczną, dz. nr 51/6, 51/7, 76, ul. Czuchnowskiego, 82-300 Elbląg”.

Obiekty handlowe i usługowe

- ▲ „Budowa stacji paliw wraz z myjnią samochodową, wiatą nad dystrybutorami, pylonem cenowym, infrastrukturą drogową i techniczną przy ul. Mazurskiej w Elblągu, dz. nr 193 i 194”.
- ▲ „Budowa budynku usług przerobu drewna wraz z częścią biurowo-socjalną dz. nr 184, 185, 186, ul. Jemiołowa, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Budowa hali magazynowej z budynkiem biurowo-socjalnym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, dz. 141/4; 142/4, ul. Mazurska 70A, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Lokal usługowy wraz z przebudową, ul. Grunwaldzka 33/1, 82-300 Elbląg”.

Obiekty użyteczności publicznej

- „Rewitalizacja kąpieliska miejskiego w Elblągu - Europark etap I” przy ul. Stanisława Moniuszki/Spacerowa, 82-300 Elbląg”.

Inne

- ▲ „Budowa dwóch zadaszonych zewnętrznych boisk do gry w padla w miejscowości Elbląg na Al. Grunwaldzkiej 141, dz. nr 684/4, obr. ewid. 17, Elbląg”.
- ▲ „Budowa budynku gospodarczo-garażowego, dz. nr 1004/1, ul. Malborska 103, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Budowa budynku magazynowego - etap I realizacji inwestycji, dz. nr 93; 96; 100/2; 101, ul. Słonecznikowa 17, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Hala magazynowa z częścią biurowo-socjalną i infrastrukturą techniczną przy ul. Kwiatkowskiego, dz. nr 22/16, 82-300 Elbląg”.
- ▲ „Budowa budynku gospodarczo-garażowego, dz. nr 1004/1, ul. Malborska 103, 82-300 Elbląg”.